

LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

“Du är en man, borsta av dig och gå hem”

En kvalitativ studie om kvinnors våld mot män i nära relationer

Alexandra Odervall och Andrea Mesterbasic

Kandidatuppsats SOPA63

VT 2021

Antal ord: 14 552

Handledare: Hans Knutagård

Abstract

Authors: Andrea Mesterbasic and Alexandra Odervall

Title: "You are a man, brush it off and go home"

Supervisor: Hans Knutagård

Assessor: Malin Nilsson

The main purpose of this study was to investigate the violence men experienced from their female partner. We have through semi-structured interviews with nine men in heterosexual relationships in Sweden got an insight of men's experience of domestic violence. Our focus was the men's experience of the violence, how men experience the outside world's view of the men who are exposed to violence by their female partner and how men experience their contact with the police and social services. In the analysis, the empirical evidence is linked to previous research and theory about hegemonic and complicit masculinity and stigma. We came to the conclusion that men in the study have experienced different kinds of violence: physical, psychological, sexual and material violence. Psychological violence was the most common form of violence, but the other forms of violence also occurred to varying degrees. The results show that the society does not recognize the men as victims because it is more common that the woman is a victim of domestic violence. It was also found that men often reduce or deny the violence to which they have been exposed to. Due to the norms in society about the hegemonic man, it turned out that many men experience feelings of shame and guilt for having been exposed to violence by their female partner. It also turned out that several of the men had been portrayed as the perpetrator in the relationship despite being the victim, this due to mistrust of abused men from the authorities and the surroundings.

Keywords: Male abuse, men as victims of women's violence, women as perpetrators, stigma, hegemonic masculinity.

Förord

Denna studie är vårt examensarbete på socionomprogrammet vid Lunds Universitet, Campus Helsingborg. Undersökningen och arbetet har genomförts av Andrea Mesterbasic och Alexandra Odervall under vårterminen 2021. Socionomutbildningen omfattar 210 högskolepoäng varav examensarbetet ger 15 högskolepoäng.

Tack till.....

Vi vill uttrycka tacksamhet till de som har stöttat oss i detta arbete. Främst till de män som gett oss förtroende att ta del av deras berättelser. Ni har bidragit med kunskaper och erfarenheter som vi kommer att bära med oss i vårt yrkesliv som socionomer och föra vidare till andra yrkesverksamma. Vi vill även tacka vår handledare Hans Knutagård som har väglett och stöttat oss under studiens gång.

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Problemformulering	5
1.2 Syfte	7
1.3 Frågeställningar	7
2. Våld som begrepp	7
2.1 Fysiskt våld	7
2.2. Psykiskt våld	7
2.2.1 Härskarteknik	8
2.3 Sexuellt våld	8
2.4 Materiellt våld	8
3. Kunskapsläget	9
3.1 Våldets karaktär	9
3.2 Synen på våldsutsatta män	10
3.3 Skam och skuld	11
3.4 Offret som förövare	12
3.5 Uppsatsens bidrag	13
4. Teori	13
4.1 Maskuliniteter	13
4.1.1 Hegemonisk maskulinitet	14
4.1.2 Delaktig maskulinitet	15
4.2 Stigma	15
5. Metod	16
5.1 Förförståelse	16
5.2 Metodologiska överväganden	17
5.3 Material och urval	18
5.4 Analysens upplägg och metod	19
5.5 Metodens tillförlitlighet	20
5.6 Forskningsetiska övervägande	21
5.7 Arbetsfördelning	22
6. Resultat och analys	23
6.1 Upplevelsen av fysiskt våld	23
6.2 Upplevelsen av psykiskt våld	26
6.3 Upplevelsen av sexuellt våld	32
6.4 Upplevelsen av materiellt våld	33
6.5 Synen på våldsutsatta män	34
6.6 Skam och skuld	37
6.7 Offret som förövare	38

7. Avslutande diskussion	42
8. Referenser	45
9. Bilagor	49
Bilaga 1- Intervjuguide	49
Bilaga 2- Informationsbrev	50

1. Inledning

1.1 Problemformulering

När det talas om våld i nära relationer tänker många på kvinnor som blir utsatta för våld av män. Vi hör ständigt om kvinnor som blir utsatta för våld av sin manliga partner. De senaste åren har mäns våld mot kvinnor tagit stor plats i det offentliga samtalet, vilket vi bland annat kan se i nyhetsartiklar från till exempel Aftonbladet, Dagens Nyheter och Svt nyheter. En sökning på "mäns våld mot kvinnor" på Dagens Nyheter gav 1000 sökresultat jämfört med "kvinnors våld mot män" som gav 22 sökresultat. Migliaccio (2001:217) uttrycker att där det börjar talas om kvinnors våld mot män avfärdas oftast våldet och många menar att sådant våld inte finns. Kvinnors våld mot män erkänns inte i samma utsträckning som mäns våld mot kvinnor och detta är ett problem som ger stora konsekvenser, något som vi har lyft upp i denna studie.

Men vad innebär egentligen våld i nära relationer? Kompetenscentrum för våld i nära relationer (2013:2) uttrycker att begreppet våld i nära relationer är ganska övergripande. Begreppet innefattar våld som sker inom den privata sfären, mellan människor som har en nära och känslomässig relation till varandra. Våld i nära relation kan alltså både drabba barn, vuxna och äldre i både särkönade och samkönade relationer.

Vi har i studien fokuserat på män i heterosexuella relationer, det innebär således att partner är en flickvän, fru, sambo eller någon som man har en äktenskapsliknande relation till. Det kan även vara en tidigare partner. Anledningen till att vi har valt just denna målgrupp är för att vi vill uppmärksamma att en kvinna kan utsätta sin manliga partner för våld, eftersom många förnekar eller förminskar våldet. Vår studie är ett sätt att uppmärksamma något som går utanför samhällets normer.

Studier visar att män likaväl som kvinnor utsätts för våld av sin partner. När det talas om heterosexuellt relationsvåld framstår däremot ofta mannen som våldsutövare. Enligt en artikel av Nationellt centrum för kvinnofrid, förkortat NCK (2021) är män mer generellt utsatta för våld än kvinnor. Emellertid sker våldet oftare i offentliga miljöer snarare än i hemmet. Enligt den nationella trygghetsundersökningen gjord av Brottsförebyggande rådet, förkortat BRÅ (2009:26) 2006-2008 var en femtedel av de personer som rapporterat relationsvåld män. En kartläggning från BRÅ (2014:48) visar att utsattheten för våld i nära relationer var lika stor bland män och kvinnor under 2012 i Sverige.

Kompetenscentrum för våld i nära relationer (2013:4) beskriver att vad gäller våldsformer i nära relationer blir män oftare utsatta för psykiskt snarare än fysiskt våld, där fysiskt våld också kan uppstå men oftast är mindre allvarligt. Det bekräftas även i en annan undersökning gjord av NCK (2021) att våldsformer skiljer sig beroende på om det är en man eller kvinna som är våldsutövare.

Studien från NCK (2021) visar att det är få män som anmäler att de blivit utsatta för våld i sin relation. Detta för att det är tabu i samhället och männen är rädda att inte bli trodda. Således anmäls inte brotten eftersom många män försöker lösa situationen på andra sätt, utan hjälp, vilket kan påverka statistiken. När vi gjort en internetsökning genom att googla på "stöd vid våld i nära relationer" får vi fram kvinnofridslinjen eller andra hjälporganisationer som resultat. Dessa fokuserar på kvinnor som utsätts för våld och inte vart män kan vända sig för stöd. Vi anser att vår uppsats är relevant för socialt arbete eftersom socialarbetare inom flera områden arbetar med våld i nära relationer. Yrkesverksamma behöver däremot vara öppna för att det finns både kvinnliga och manliga våldsutövare i nära relationer. Vi vill genom uppsatsen uppmärksamma och skapa en förståelse för ämnet.

Kullberg och Skillmark (2017:260) uttrycker att män som blir utsatta för våld i nära relationer ofta blir ifrågasatta och förlöjligade. Detta gör, menar författarna, att de blir svårare för män att uppnå status som brottsoffer, vilket i sin tur leder till att mäns stöd för relationsvåld blir mindre tillgängligt (Kullberg & Skillmark, 2017:270). Vidare att stödet som ges till våldsutsatta skiljer sig om det är en utsatt man eller kvinna. Kullberg och Skillmark (2007:261) menar att Sverige ger kvinnor en hel del stöd vid våldsutsatthet. Sverige har även gjort ändringar i lagstiftningen, som exempelvis lagen om grov kvinnofridskränkning, för att skydda den våldsutsatta kvinnan. BRÅs (2009:42) studie visar att när det gäller män så har inte lika stort fokus lagts på att erbjuda stöd till män som våldsutsatta i nära relationer.

Eftersom detta ämnet fortfarande är osynligt i dagens samhälle, väcktes vårt intresse att undersöka ämnet vidare. Vi har därför valt att göra en kvalitativ studie av nio män som blivit utsatta för våld i nära relationer, för att avtäckta detta fenomen något. Detta har vi gjort genom att intervjua män som har eller är utsatta för våld av en kvinnlig partner, för att sedan analysera och diskutera svaren utifrån en teoretisk ram. För att avgränsa området vi undersöker ligger vårt fokus på vuxna män i heterosexuella parrelationer i Sverige.

1.2 Syfte

Syftet med studien är att undersöka mäns upplevelse av den kvinnliga partners våld utifrån teorier som stigma och maskulinitet.

1.3 Frågeställningar

- Hur upplever männen det våld de utsatts för av sin kvinnliga partner i förhållande till sin maskulinitet?
- Hur upplever männen omvärldens syn på de män som blir utsatta för våld av sin kvinnliga partner?
- Hur upplever männen sin kontakt med socialtjänst och polis?

2. Våld som begrepp

Under denna rubrik har vi förklarat centrala begrepp som har använts löpande i uppsatsen. Vi har utgått från de begrepp som Isdal (2009) använder för att kunna precisera och förklara det våld som en människa kan bli utsatt för.

2.1 Fysiskt våld

Fysiskt våld innefattar enligt Isdal (2009:41) flera olika handlingar som innebär allt från att hålla fast, knuffa och nypa till sparkar, slag och användande av tillhyggen. Fysiskt våld betraktas som den mest grundläggande formen av våld eftersom det är en handling som drabbar vår fysiska existens.

2.2. Psykiskt våld

Isdal (2009:47) beskriver att psykiskt våld innebär att skada, skrämja, hota eller kränka någon på sätt som inte är fysiska. Isdal delar in det psykiska våldet i underkategorier, till exempel degraderande och förödmjukande beteende, kontroll, utagerande svartsjuka, isolering och emotionellt våld. Psykiskt våld är betydligt mycket vanligare i det dagliga livet än många tror.

2.2.1 Härskarteknik

Bland våra respondenter förekommer en form av psykiskt våld som inte Isdal nämner i sin bok men som däremot Berit Ås (1979) gör och därför har vi valt att ha med den som ett begrepp. Detta är då så kallade härskartekniker och Ås (1979) skriver bland annat om begreppet *dubbelbestraffning*. Det innebär att förövaren ständigt är kritisk och letar fel på offret för att få offret att känna att inget den gör är rätt. Att konstant bli ifrågasatt och tillrättavisad får offret att tvivla på sig själv och sin egen förmåga. Beteendet förstärker känslan av vem som är överordnad och högst i hierarkin i relationen (Bohlin & Berg, 2017:104-105).

2.3 Sexuellt våld

Sexuellt är enligt Isdal (2009:43-45) våld som riktas mot en persons sexualitet. Det sexuella våldet kan sträcka sig från trakasserier och kränkningar till våldtäkt och tortyr. Att bli tvingad till att genomföra handlingar man inte vill är även en stor del av det sexuella våldet. Det sexuella våldet beskrivs vara det mest sårbara våldet eftersom det drabbar vår mest privata sida. Det sexuella våldet baseras ofta på en rädsla kopplad till att bli avvisad.

2.4 Materiellt våld

Isdal (2009:45-46) beskriver att materiellt våld är alla våldshandlingar som riktas mot saker eller föremål. Exempel på våldshandlingar är att slå sönder saker i hemmet, slå i dörrar eller väggar, förstöra föremål och kasta saker. Gemensamt för dessa handlingar är att de väcker rädsla och verkar skrämmande och kränkande. En del upplever det materiella våldet som ett alternativ till våld eftersom många våldsutövare väljer att hellre bruka våld mot saker än mot människor, trots att det kan vara minst lika skrämmande.

3. Kunskapsläget

Följande avsnitt beskriver vilken forskning vi använder som bas och förförståelse för uppsatsen. Tidigare forskning har vi sökt via LubSearch, Google Scholar och Google. De teman vi valt att fokusera på är *upplevelsen av våldet, synen på våldsutsatta män, skam och skuld* och *offret som förövare*. Vi har använt oss av sökorden “kvinnors våld mot män”, “kvinnliga våldsutövare” och “manliga offer för våld i nära relationer”. Vi har använt oss av mestadels internationell forskning i vår uppsats, vi har även sökt nationell forskning men det finns få svenska studier gällande ämnet. Nedan följer en presentation utifrån våra valda teman.

3.1 Våldets karaktär

Vår första frågeställning handlar om männens upplevelse av våldet i förhållande till sin maskulinitet. För att förstå upplevelserna behöver man skaffa sig en förståelse för hur våldets karaktär ser ut. Under denna rubrik har vi sammanställt tidigare forskning gällande detta.

Relationsvåld är våld som bland annat kan äga rum inom nära relationer. En studie gjord av Enander, Krantz, Nyberg och Taft (2013:6) visar att utsattheten för psykiskt, fysiskt och sexuellt våld är likartad mellan kvinnor och män, 8,1 % kvinnor och 7,6 % män rapporterade till exempel fysiskt våld. Däremot menar Kompetenscentrum för våld i nära relationer (2013:4) att män oftare utsätts för psykiskt snarare än fysiskt våld. Det bekräftas även i en undersökning från NCK (2021) att våldsformer skiljer sig beroende på om det är en man eller kvinna som är våldsutövare.

En studie gjord av Dobash och Dobash (2004:343) visar på att kvinnors våld mot män skiljer sig utifrån intensitet, frekvens, fysisk skada och känslomässig påverkan. Våldet som kvinnor utför är mindre allvarligt och resulterar sällan i skadliga och dödliga följder. Migliaccio (2001:212) skriver att många uttrycker att män inte behöver hjälp om de utsätts för våld eftersom de är större och starkare. Det uttrycket kan vi anta beror på den synen som samhället har gällande manlighet. Den psykiska påverkan har emellertid inget att göra med styrka och storlek. I många fall kan psykiskt våld vara mer skadligt än fysiskt. Dobash och Dobash studie (2004:339) visar att det emellertid finns kvinnor som använder allvarligt våld mot deras manliga partner även om det inte är vanligt förekommande.

3.2 Synen på våldsutsatta män

En annan viktig fråga för oss var att undersöka hur de intervjuade männen upplever omvärldens syn på män som blir utsatta för våld av sin kvinnliga partner. Under denna rubrik har vi sammanställt tidigare forskning gällande detta.

Hines och Douglas (2009:572) uttrycker att det finns en stor okunskap i samhället gällande mäns utsatthet för våld i nära relationer. Författarna (2009:582) menar vidare att konsekvensen av detta blir att de inte vet hur de ska hantera sådana fall.

Migliaccio (2001:209) menar att män som erkänner sin status som våldsutsatt går emot den överordnade, manliga rollen som samhället har gett dem. Det hegemoniska samhället har byggt upp stereotyper och har i sin tur lett till att många män som blir utsatta för våld i sina relationer har tystats. Migliaccio (2001:212-215) menar vidare att det har gått så långt att många forskare anser att män inte kan utsättas för våld, enbart på grund av deras storlek och styrka. Många män anser att det är ett svaghetstecken att be om hjälp. Om den kvinnliga partnern sedan förminskar händelsen eller förnekar den, är hon trovärdig då hennes roll överensstämmer mer i det hegemoniska samhället.

Migliaccio (2001:217-219) uttrycker att många våldsutsatta män söker inte hjälp, i rädsla för att bli sedda som omanliga. De gånger de söker hjälp vänder de sig ofta till stöd som är anpassat för kvinnor, då det inte finns liknande för män. Personal som arbetar inom stödorganisationer för våldsutsatta kvinnor har i många fall varit fördomsfulla mot män som sökt hjälp och anser att mannens roll som våldsutsatt är oacceptabel.

Den misstron som samhället har mot våldsutsatta män kommer från fördomar om att män av naturen ska vara starkare och inte kan bli utsatta för våld av en kvinna. Våld i nära relationer har blivit könat och offret har fått kvinnliga karaktärsdrag vilket innebär att de män som är våldsutsatta går emot den hegemoniska stereotypen.

Enligt Kullberg och Skillmark (2017: 259-261) ser samhället på våldsutsatta män som att de har en aktiv roll i våldet och att de har triggat igång våldet. Denna syn leder i sig till att manliga offer begränsas och inte får möjlighet till rätt hjälp. I många fall förminskas männens offerroll och ibland blir de även konfronterade av exempelvis socialarbetare och poliser som inte ser män som trovärdiga offer.

Få män definierar sig själva som offer vilket gör att få män anmäler det våld de blivit utsatta för (NCK 2021). Detta för att det är tabu i vårt samhälle och männen är rädda att inte bli trodda. Således anmäls inte brotten, eftersom många män försöker lösa situationen på andra sätt, utan hjälp. Hines och Douglas (2009:578) uttrycker att män som blir utsatta för våld i nära relationer ofta blir ifrågasatta och förlöjligade, detta gör att de blir svårare för män att uppnå status som brottsoffer. Detta leder i sin tur till att mäns stöd för relationsvåld blir mindre tillgängligt. Kullberg och Skillmark (2017:261) beskriver att i Sverige är mer än hälften av den service som finns för våldsutsatta, främst skapad för kvinnor. En studie från Brottsförebyggande rådet (2009:42) visar att när det gäller män så har inte lika stort fokus lagts på att erbjuda stöd, vare sig det handlar om våld man mot man eller våld i nära relationer. Sarantakos (2004:285) beskriver att männen som faktiskt ber om hjälp blir utskrattade och hånade av sin omgivning, som att mannen inte kan stå upp för sig själv.

Brinkerhoff och Lupiri (1988: 410) menar att när kvinnor blir utsatta för våld av en man är det ett sätt att upprätthålla en patriarkalisk struktur. Att kvinnan istället blir förövaren i relationen går emot denna syn. Därför är det svårare för en våldsutsatt man att söka hjälp. Deras problematik går mot samhällets normer och skapar en känsla av skam och skuld hos offret.

3.3 Skam och skuld

En frågeställning som vi tidigare nämnt är hur männen upplever det våld de utsatts för av sin kvinnliga partner i förhållande till sin maskulinitet. Under denna rubrik har vi sammanställt tidigare forskning gällande känslan av skam och skuld för att ha blivit utsatt kopplat till maskulinitet.

Lövestad, Solveig och Krantz (2012:15) uttrycker att enligt könsnormer i samhället är kvinnor som våldsutövare och män som våldsutsatta mindre accepterat vilket kan skapa skamkänslor. Goffman (2011:15) beskriver hur stigma är kopplat till skamkänslor. Det ses som en skam att inte tillhöra normen, vilket i sin tur leder till en klyfta mellan stigmatiserade personer och de som är normala. Hines och Malley-Morrison (2001:269) beskriver att många män väljer att stanna kvar i våldsamma relationer för att andra inte ska veta om deras utsatthet. Kullberg och Skillmark (2017: 269) menar att män skäms att berätta om sin utsatthet, då de kommer framstå som mindre manliga. Enligt Migliaccio (2001:208) väljer därför många män att inte prata om våldet och i vissa fall även förneka det för sig själva.

Kullberg och Skillmarks (2017: 261) studie om svenska socialarbetares syn på våldsutsatta män visar att män som erkänner att de blivit utsatta för våld riskerar att bli utskämda och förlöjligade, av bland annat polis och domstol. Det finns även forskning som visar att poliser underrapporterar manliga offer. Författarna skriver vidare att en faktor som gör att män inte söker hjälp är att det finns en idealiserad kultur bland män (Kullberg & Skillmark, 2009:270). De ska vara maskulina, vilket i sin tur skapar en rädsla hos män att visa känslor som är svaga och sköra, eftersom dessa associeras som feminina drag. Goffman (2011:11) i sin tur förklarar att stigmatiserade egenskaper oftast är djupt misskrediterande. Goffman (2011:16) menar vidare att en stigmatiserad individ inte kan bli bemött med respekt och hänsyn.

Våldsutsatta män får oftast bära skulden och blir falskt anklagade när de söker hjälp, har Hines & Douglas (2009:578) funnit i sin undersökning. Förklaringen som ges är att dessa män hamnar utanför samhällets förståelse om könsstereotyper. Detta bekräftas även av Hines och Malley-Morrison (2001:78).

3.4 Offret som förövare

Ytterligare en frågeställning vi valt handlar om vilken upplevelse männen har av sin kontakt med socialtjänst och polis. Vi har även redovisat hur mannen framställs inom relationen och inför omgivningen. Under denna rubrik har vi sammanställt tidigare forskning gällande detta.

En studie gjord av Sarantakos (2004:282) på 68 familjer i Australien, visar att det händer att kvinnliga förövare framställer sig själva som offret för våld i relationen när det egentligen är mannen som är offret. Studien visade även att en del kvinnor hotade med att anmäla mannen för våld som de inte begått vilket gjorde situationen extremt obehaglig och stärkte känslan av rädsla och maktlöshet.

En del kvinnor har visat sig använda myndigheter som en del av våldet mot män, fann Sarantakos (2004:286-287) vidare. Till exempel kunde kvinnan hota med att anmäla eller ringa 112 för att skrämman mannen trots att det var kvinnan som var våldsutövaren. Det spelar ingen roll om mannen kommer till polisstationen med en bula i pannan eller en bruten arm, ingen skulle tro honom.

Om de trodde honom så skulle man samtidigt se på honom med avsmak eftersom han måste ha gjort något mot frun för att hon skulle skada honom på det viset. En mans ord är enligt författaren inte värt mycket, trots bevis.

Det är en självklar uppfattning i samhället, menar Sarantakos (2004:293), att det är män som är förövarna och kvinnorna som är offer vid våld i nära relationer. Män beskriver även hur dem blir isolerade från omgivningen eftersom de blir utpekade som förövare av kvinnan och att alla står på kvinnans sida. Hines och Douglas (2009:578) beskriver att det har hänt att i fall där kvinnan varit förövare och mannen blivit falskt anklagad för att vara våldsutövare att mannen har förlorat vårdnaden över sina barn eftersom myndigheterna har gått på kvinnans falska anklagelser.

3.5 Uppsatsens bidrag

Som redovisas ovan i kunskapsläget finns det få nationella forskningar gällande kvinnors våld mot män. Detta visar på att problemet har ett lågt värde inom svensk forskning. Vi kan se att det finns ett begränsat antal uppsatser som använt sig av kvalitativa intervjuer med män utsatta för våld av sin kvinnliga partner i Sverige. Ämnet är därför fortfarande outforskat och därför anser vi att vår uppsats bidrar med viktig kunskap gällande ämnet och i det praktiska sociala arbetet. Dessutom gör vi fler våldsutsatta mäns röster hörda genom att uppmärksamma ämnet.

4. Teori

Utifrån materialet som används i studien har vissa teoretiska perspektiv varit av särskild relevans för att kunna förklara fenomenet kvinnors våld mot män i heterosexuella nära relationer. Studiens teoretiska grund tar därför sin utgångspunkt i dels ett hegemoniskt perspektiv, dels stigmatisering. Dessa teorier kommer användas i studiens analytiska del för att kunna föra ett resonemang kring de frågeställningar som uppsatsen bygger på.

4.1 Maskuliniteter

De senaste tjugo åren har män, maskulinitet och manlighet blivit ämnen som fler forskare valt att studera och då med fokus på framförallt patriarkatet, skillnader mellan mannen som individ och maskuliniteter, sexualitet med flera.

Hearn (1997:50) beskriver att forskning visar på att det finns en spänning mellan individuella och strukturella uppfattningen om män och manlighet. Det finns även en diskussion om kritisk maskulinitetsforskning där begreppet maskulinitet diskuteras ständigt och inte är oemotsagd.

En forskare som skrivit en del om kritisk maskulinitetsforskning är Jeff Hearn. Han menar att den kritiska maskulinitetsforskningen innebär att maskulinitet är historiskt föränderligt, relationellt och icke essentiellt. Med andra ord har forskningen ett socialkonstruktivistiskt perspektiv på maskulinitet (Berger & Luckman 1966). Begreppet maskulinitet har kritiserats från flera håll, eftersom definitionen av manlighet är vag och svävande vilket i sin tur skapar förvirring för vad maskulinitet egentligen innebär. En annan författare beskriver flera olika former av maskulinitet, bland annat *hegemoni*, *underordnande*, *delaktighet* och *marginalisering* (Connell, 2008). Dessa begrepp är enligt Connell (2008:118) inre relationer i en redan befintlig genusordning och samspelet mellan genus och till exempel klass och ras skapar fler kopplingar inom maskulinitetsteorin. Vi har i vår uppsats valt att använda oss av begreppen *hegemonisk* och *delaktig maskulinitet*. Under följande rubriker har vi beskrivit dessa.

4.1.1 Hegemonisk maskulinitet

Hegemoni, menar Connell (2008:116) bygger på att det i samhället finns genusrelationer mellan olika grupper av män byggda på överordning och underordning. Detta innebär en kulturell stigmatisering av sin identitet. Den normativa standarden för män är att leva upp till den hegemoniska maskuliniteten. Den man som uppnår standarden för den hegemoniska maskuliniteten är den mäktigaste mannen. Det är emellertid inte många som uppnår den hegemoniska standarden. Connell (2008: 115-117) menar att hegemoni är något som skapats utifrån genuspraktik och står således för vad som för tillfället är accepterat som legitimt för patriarkat. Den hegemoniska maskuliniteten bygger på patriarkala strukturer, det vill säga mäns överordnade och kvinnans underordnade ställning i samhället. Det innebär att de män som har kvinnliga egenskaper får en underordnad ställning inom hegemonin. De som är underordnade i den hegemoniska hierarkin kan kallas för till exempel fegis, ynkrygg, tönt och nolla. Det är ofta femininitet som präglar den underordnades egenskaper, vilket gör att homosexuella män är underordnade inom hegemonin. Connell (2008:84) beskriver att sann maskulinitet utgår ofta från männens kroppar, där män är stora, starka och av naturen starkare än kvinnor.

4.1.2 Delaktig maskulinitet

Connell (2008:117-118) menar att definitionen av maskulinitet är problematisk och att få verkliga män faktiskt lever upp till denna normativa standarden. Vare sig en man är delaktig i att upprätthålla den patriarkala strukturen eller inte, drar många män fördel av vara just män. I samhället har mannen en viss roll i exempelvis äktenskap och faderskap, något som oftast är en icke ifrågasatt auktoritet till mannens fördel. Men många män som drar fördel av den patriarkala strukturen respekterar fortfarande kvinnor och aldrig brukar våld gentemot kvinnor. Männen är helt enkelt delaktiga i att bygga relationer och kompromissa, snarare än en naken dominans gentemot kvinnor.

Teorierna om maskulinitet hjälper oss att förstå hur våra respondenter upplever våldet utifrån sin maskulinitet. Maskulinitetsteorin ger oss en förståelse för hur könsnormer i samhället ser ut och hur dessa påverkar män. Visserligen finns det flera teorier gällande maskulinitet men vi valde att ha dessa som utgångspunkt då de var mest relevanta för vår uppsats. Detta eftersom att teorin förklarar hur en idealbild kan påverka individer.

4.2 Stigma

Vi har även valt att analysera våra frågeställningar utifrån teorin om stigma av Goffman (2011). Att bli stigmatiserad innebär enligt Goffman (2011:12) i korta drag att en person blir misskrediterad och på så sätt kan bli utstött eller socialt utfryst. Vilket kan bero på utseende, personlighet, nationalitet eller religion, för att nämna några exempel.

Goffman (2011:14) konstaterar att majoriteten av människor söker efter ett så kallat socialt erkännande. Vilket i sin tur skapar en grund till samhällets sociala interaktionsordning. Skulle man på något vis hamna utanför dessa ramar skapas ett stigma. Enligt Goffman (2011:12) går det att urskilja tre grupper av stigma: kroppsliga missbildningar, fläckar på den personliga karaktären och gruppstigma. Att bli stigmatiserad innebär att man har avvikit på ett negativt sätt från det normativa.

En stigmatiserad person isolerar sig direkt eller indirekt från sin omgivning eftersom personen känner sig osäker bland andra människor. Detta kan i sin tur, enligt Goffman (2011:21) leda till att personen blir misstänksam, deprimerad, elak, ängslig och/eller förvirrad.

Goffman (2011:24-25) menar vidare att i kontakt med andra människor kan en stigmatiserad person känna sig tvungen att alltid vara observant, eftersom hen blir iakttagen av de andra. Författaren menar emellertid att inte alla stigmatiserade individer isolerar sig, istället beter de sig nästintill fientligt när de beblandar sig med andra personer (Goffman, 2011:26). Detta är inget som framgick bland våra respondenter, men i bägge fallen leder det till att de vanliga individerna anser att den stigmatiserade personen är för tillbakadragen eller att hen är för påträngande och undviks.

Teorin om stigma hjälper oss att svara på våra frågeställningar då utgångspunkten är att individer som hamnar utanför normen stigmatiseras. Teorin om stigma finns med löpande under analysen just för att den skapar en förståelse för något som är normbrytande i samhället och även svarar på varför män upplever sin utsatthet på ett visst sätt.

5. Metod

5.1 Förförståelse

I detta avsnitt redogör vi för den förförståelse vi har för studiens ämne. Vår kunskap om våld i nära relation kommer från massmedia som ständigt lyfter upp ämnet våld i nära relationer i olika diskussioner. Media skapar emellertid ofta en bild av att det är mannen som är våldsutövaren vid våld i nära relationer och lyfter sällan upp män som våldsutsatta. Sättet som media belyser problemet kan ge en felaktig bild av situationen för män som blir utsatta för våld i nära relationer. Vår förförståelse om kvinnor som våldsutsatta är därför betydligt större än vår förförståelse för män som våldsutsatta. Det är något vi försöker vara medvetna om under arbetets gång, men som kan ha konsekvenser i vår studie. Vår bild är påverkad av samhällets syn och konsekvensen kan vara att vi själva är fördomsfulla inför fenomenet våldsutsatta män. Eftersom vi har mer förkunskaper om kvinnors våld mot män kan det även få konsekvenser vid intervjuerna. Vårt fokus på respondenten och våra följdfrågor kanske hade varit annorlunda om vi haft en annan förförståelse om våldsutsatta män.

Författarna till denna studie är båda kvinnor och kan i någon form då ses som partiska, vilket i sin tur kan påverka studien. Detta är emellertid något vi har haft i åtanke under studiens gång. Ena författaren har även genom arbetslivserfarenhet sett att män som är våldsutsatta ofta blir misstrodda av myndigheter.

Vi anser därför att det är intressant att lyfta detta ämne och skapa en större förståelse för män som våldsutsatta i nära relationer, speciellt med tanke på vårt framtida arbete inom socialt arbete.

5.2 Metodologiska överväganden

Vi valde en kvalitativ metod inför den här rapporten eftersom normer och värderingar i samhället förstås på ett annat sätt med hjälp av kvalitativa metoder. Ahrne och Svensson (2015:12) beskriver att det även skapar en bättre förståelse för enskilda grupper och att förstå perspektiv och miljöer. Bryman (2018:42) menar att kvalitativ metod ofta är den metod som passar vid datainsamlingen och analys av samhällsvetenskapliga studier. Vidare beskriver Ahrne och Svensson (2015:9) att man kan beskriva kvalitativ forskning som en byggsten för att utforska olika typer av intervjuer, observationer eller analyser, som inte är av kvantitativt material. Denna metod är förenlig med vår studie eftersom vi vill få en förståelse för mäns upplevelser av våld från sin kvinnliga partner.

I denna studie har vi använt oss utav intervjuer för att besvara våra frågeställningar. Enligt Bryman (2018:561) är intervjuer populärt inom den kvalitativa forskningen. En kvalitativ intervju är mindre strukturerad och i många fall anpassas frågorna utifrån individerna man intervjuar och ger möjlighet att ställa följdfrågor.

Ahrne och Svensson (2015:38) beskriver att när det kommer till semi-strukturerade intervjuer i en kvalitativ analys, är en fördel att man kan bestämma frågor i förväg men även komplettera med öppna frågor under intervjuens gång. En nackdel däremot är att man kanske inte alltid kan få en vidare kvalitativ, djup bild av ett fenomen, men det kompletteras med att man får en mer nyanserad bild av ämnet man forskar om.

Intervjuerna i denna forskningsrapport har skett via den digitala plattformen Zoom. Det finns både fördelar och nackdelar med att intervjuerna skett digitalt. Den främsta anledningen till att vi haft digitala intervjuer är eftersom att vi under studien var mitt i en pandemi. Genom att vi inte kan träffa respondenterna rent fysiskt möjliggörs intervjuer med män i hela Sverige, vi var alltså inte begränsade till enbart män som bodde nära studieorten.

Bryman (2018:582) skriver om telefonundersökningar, vilket vi anser går att jämföra med samtal via zoom. Dessa samtal är fördelaktiga eftersom man kan samtala med grupper som annars är svåra att få tag på. Likaså kan det vara enklare att ställa känsliga frågor eftersom respondenterna inte är fysiskt nära intervjuaren.

Bryman (2018:593) bekräftar att skype är likt en telefonintervju och vi anser att Zoom är likvärdig skype, då det fungerar på samma sätt med en webbkamera. Skillnaden mellan telefon och Zoom är alltså att Zoom använder internet och har möjlighet till videosamtal. Fördelen med att ha sådana intervjuer är även att det inte kostar någon av parterna varken tid eller pengar att ta sig till en plats där intervjun annars kunde ha varit. Vidare menar Bryman (2018: 593) att det är bekvämare med intervju över video och därför kan respondenter ha lättare för att acceptera att ställa upp på en intervju. Dock finns det nackdelar med att använda Zoom, som till exempel när teknologin strular. Om internetuppkopplingen är låg så kan det uppstå tekniska problem och det blir besvärligt för bägge parter att genomföra ett samtal, när ljudet ständigt blir avbrutet. Man kan inte heller vara helt säker på att det inte finns någon annan i rummet.

5.3 Material och urval

Det finns flera urvalsmetoder att använda sig av vid en studie. Vårt urval gjordes utifrån ett bekvämlighetsurval. Bryman (2018:243) beskriver att bekvämlighetsurvalet innebär att forskaren väljer personer som finns nära till hands för tillfället. Utifrån våra frågeställningar valde vi att intervjua män som blivit utsatta för våld av sin kvinnliga partner.

I sökandet av våra respondenter har vi genom vårt nätverk hittat två män som varit utsatta för våld av sin kvinnliga partner. Vi har även skickat ut förfrågningar till olika organisationer som arbetar med män som utsatts för våld i nära relationer, fem av våra respondenter fick kontakt med oss genom en mansjour. Genom en förfrågan i en Facebookgrupp med 181 män som upplevt psykisk misshandel fick vi kontakt med fyra män. Vi fick totalt svar från 11 personer som önskade delta i studien. En av dessa svarade inte på vidare kontakt och en var vi tyvärr tvungen att tacka nej till då vi inte hade mer utrymme tidsmässigt. Det slutade alltså med att vi intervjuade nio män.

Respondenterna har varit i varierande ålder, från cirka 20 till 60 års ålder. De är bosatta runt om i Sverige med en spridning från norr till söder och var av både svensk och utländsk härkomst, deras partners likaså. Många har varit i relation med våldsutövaren i flera år. Samtliga män förutom en har lämnat relationen med sin våldsutövare.

5.4 Analysens upplägg och metod

För att underlätta bearbetningen av empirin har vi spelat in intervjuerna och sedan transkriberat dem. Intervjuerna varade mellan 33 minuter till 83 minuter. Vårt transkriberade material omfattar totalt 79 sidor text. Vi delade upp transkriberingarna och transkriberade efter hand när intervjuerna var färdiga. Bryman (2018:700) beskriver att genom att transkribera efter hand ökar man förståelsen av data och underlättar det teoretiska urvalet. När vi samlat in vårt empiriska material och det var dags att analysera gick vi flera gånger igenom vårt material för att få en överblick över det som framkommit.

Först läste vi igenom transkriberingen utan att notera något för att få en överblick. Andra gången vi läste igenom började vi göra markeringar av viktiga iakttagelser i texten. Därefter började vi koda vårt material för att hitta återkommande teman i intervjuerna. När vi har kodat kan vi sedan genom en tematisk analys se om det finns teoretiska kopplingar mellan teorin och empirin. Enligt Bryman (2018:702-703) innebär den tematiska analysen att man i sin analys skriver utifrån teman, dessa teman är de koder man har haft när man till exempel har transkriberat. Kodning är en av de vanligaste teknikerna vid kvalitativa data och även den metod vi har valt. Kodning innebär att man läser igenom sitt material och utifrån det hittar olika återkommande teman som har ett samband med studien. Kodningen görs utifrån ett färgschema där varje tema har en färg för att underlätta vid analysen. Bryman (2018: 690) menar på att det går att urskilja tre olika typer av kodning inom grounded theory.

Vi använde oss utav en öppen kodning, som enligt Bryman (2018: 689) förklaras som ett sätt att bryta ner och analysera data. Därefter ska man gruppera och kategorisera sina begrepp som man brutit ner. Vi har brutit ned begreppen till: våldets karaktär, skam och skuld, upplevelse av våldet, samhällets syn på män, kontakt med myndigheter och offret som förövare. Vi har också i vår analys valt att använda oss utav citat från intervjuerna med våra respondenter. Citaten är varsamt redigerade för att underlätta läsligheten, bland annat har vi tagit bort ord som "aa", "ehm", "mm". Vi har även uteslutit namn och platser i citaten genom att skriva "X".

5.5 Metodens tillförlitlighet

Enligt Justesen (2011:33) är validitet och reliabilitet viktiga begrepp inom kvalitativa metoder. Validitet handlar om att mäta det man har för syfte att mäta, alltså att söka information om det man faktiskt ska studera. Reliabilitet är enligt Jönson (2010:13) graden av precision av verktyget som används för att mäta. Kort sagt beskriver Justesen (2011:33) att en hög reliabilitet innebär att en undersökning ska kunna göras om och att man ska få samma resultat om man gör den på samma sätt.

Bryman (2018:687) menar att akademisk litteratur används för att övertyga läsarna om att texten de läser är legitim. De dokument vi har använt som förstärkning i analysen består av mestadels forskningsrapporter eftersom trovärdigheten och representativiteten i dessa dokument är av hög validitet. Vi har eftersträvat så hög validitet och reliabilitet som möjligt. Validiteten anser vi vara hög baserat på det faktum att våra källor, nämligen intervjuer med män som upplevt våld och våra frågeställningar var relaterade till studiens syfte.

Enligt Bryman (2018:72) innebär reliabilitet att slutsatsen av undersökningen ska bli likadan om den görs igen, oavsett vem som gör undersökningen. Här anser vi att vår studie inte har en särskilt hög reliabilitet, eftersom alla personers upplevelser är unika och att slutsatsen påverkas av vilka som har intervjuats. Om studien upprepas med andra respondenter kan det ge studien ytterligare perspektiv.

Bryman (2018:379-380) beskriver tre begrepp som vägledning till de källor man ska använda. Vi har följt dessa tre begrepp som vägledning i vår studie, det finns emellertid fler termer som går att använda som vägledning till de källor man bör använda vid forskningsstudier för att nå så hög forskningstrovärdighet som möjligt.

Autenticitet handlar enligt Bryman (2018:74) om vem som ligger bakom källan och hur äkta materialet är samt hur många gånger källan har bearbetats och vem som är upphovsmannen. Utifrån en autentisk syn har vi medvetet valt källor som tydligt hänvisar till upphovsmannen och de gånger vi hittat bearbetade källor har vi valt att söka efter den ursprungliga källan eller så nära upphovsmannen som det går att komma.

Trovärdighet innebär att forskningen är systematisk, noggrann och rigoröst gjord (Bryman, 2018:74). Trovärdigheten ökar eftersom vi har följt forskningens riktlinjer och regler. Vi har även använt oss av något som kallas respondentvalidering genom att skicka texten till de respondenter som önskade det för att säkerställa att vi har uppfattat deras svar korrekt, vilket

Bryman (2018:466) menar är ett sätt att försäkra sig om att resultatet från respondenterna stämmer överens. Vi var även noggranna med att ställa frågorna på ett tydligt sätt under intervjun och förtydligade om detta önskades från respondentens sida. Dessa saker gör att vår trovärdighet i arbetet ökar.

Representativitet handlar om att urvalet representerar målgruppen (Bryman, 2018:74). Gällande representativitet i vårt urval går det att diskutera huruvida representativt det är eftersom det finns fler faktorer man kan fokusera på under urvalet män. Fokus på människors ålder, etnicitet eller klass hade varit relevanta faktorer för att få en mer representativ bild av målgruppen män. Däremot var inte dessa kategorier något som analyserades i arbetet och därför inte heller ett fokus när vi valde respondenter.

5.6 Forskningsetiska övervägande

I en studie är det viktigt att undersökningens syfte och genomförbarhet är etiskt försvarbart så att ingen individ kommer till skada under studiens gång. Enligt Vetenskapliga rådet (2002:6) handlar de forskningsetiska principerna om att man som forskare skall tillämpa fyra huvudkrav för att skydda berörda personers identitet och personuppgifter i en forskningsprocess. Dessa fyra krav är informationskravet, konfidentialitetskravet, samtyckeskravet och nyttjandekravet.

Informationskravet innebär att forskaren ska informera deltagarna om deras uppgift i studien samt villkor för deltagandet (Vetenskapliga rådet, 2002:7). Informationskravet har vi uppfyllt genom att vi innan intervjun skickat ut ett informationsbrev där vi informerat individerna om syftet och villkor för undersökningen. Syftet med det var att de skulle bli informerade om deras rättigheter vid deltagande i undersökningen. Informationsbrevet redovisas under bilaga två.

Samtyckeskravet innebär att forskaren skall inhämta undersökningssvarens samtycke (Vetenskapliga rådet, 2002:9). Samtyckeskravet har vi uppfyllt genom att förmedla information om hur samtycke fungerar och även skickat ut en samtyckesblankett som individerna fått skriva under. Vi har även inhämtat ett muntligt samtycke vid intervjutillfället. Under intervjutillfället har vi förmedlat information om att undersökningen är frivillig och kan avbrytas när som helst.

Konfidentialitetskravet innebär att personer i studien ska ges största möjliga konfidentialitet och att personuppgifter ska förvaras på ett säkert sätt så att inte obehöriga kan ta del av dem (Vetenskapliga rådet, 2002:12). Eftersom våra intervjuer handlar om ett känsligt ämne har individernas namn och geografiska plats ändrats. Våra nio respondenter har döpts om till fingerade namn, som Martin, Lee, Adrian, Steven, Dragan, Samuel, Anton, Kalle och Mustafa, för att säkerställa att deras identitet inte identifieras. Namnen är inte på något vis relaterade till respondenternas faktiska etnicitet. Vi ville med de fingerade namnen visa på att våld kan förekomma oavsett ursprung. Genom att anonymisera individerna minskas risken att de blir igenkända för de som tar del av studien. Under arbetets gång har vi förvarat inspelningarna på ett säkert ställe så att ingen annan kan ta del av materialet. När studien är inskickad och godkänd har inspelningar och utskrifter förstörts, vilket stärker konfidentialiteten.

Nyttjandekravet innebär att uppgifter om enskilda personer endast får användas i forskningsändamål (Vetenskapliga rådet, 2002:14). Nyttjandekravet uppfylls eftersom den insamlade empirin endast kommer att användas i vetenskapligt syfte.

Det har inte uppkommit några etiska dilemman under studiens gång eftersom vi noga följt de etiska riktlinjerna.

5.7 Arbetsfördelning

Eftersom studien är gjort av två författare beskriver vi här hur arbetet har fördelats under hela processen. Dokument har delats gemensamt i Google drive, där båda författarna kan skriva samtidigt och se vad den andre gör. Vid intervjutillfällena delades intervjuerna upp, på så sätt att den ena ledde intervjun och den andre ställde kompletterande frågor. Båda författarna intervjuade och transkriberade, en författare transkriberade fem kortare intervjuer och en transkriberade fyra lite längre intervjuer för att det arbetsfördelningen skulle bli lika. Regelbundna träffar har varit av stor vikt under arbetets gång och stora delar har skrivits när författarna suttit tillsammans. Under de gemensamma träffarna har fokus varit på diskussion och analys av empiri och forskning. Författarna har även skrivit vissa delar enskilt och därefter läst igenom varandras texter för att få ett så enhetligt arbete som möjligt och för att möjliggöra korrigerings.

6. Resultat och analys

Under denna rubrik har vi presenterat vår empiri och dess resultat i förhållande till tidigare forskning och teori. Vi har besvarat våra frågeställningar utifrån fyra huvudteman med underteman som handlar om *upplevelsen av våldet, synen på våldsutsatta män, skam och skuld* och *offret som förövare*. Under rubrikerna 6.1- 6.4 och 6.6 har vi besvarat frågeställningen *Hur upplever männen det våld de utsätts för av sin kvinnliga partner i förhållande till sin maskulinitet?* Vi kommer således att diskutera och analysera männens upplevelse av våldet utifrån tidigare beskrivna teorier för att få en djupare förståelse av deras upplevelse. Under rubrik 6.5 har vi besvarat frågeställningen *Hur upplever männen omvärldens syn på de män som blir utsatta för våld av sin kvinnliga partner?* Där har vi diskuterat och analyserat vilken syn männen upplever att samhället har på dem. Under rubrik 6.7 har vi avslutningsvis besvarat frågeställningen *Hur männen upplever sin kontakt med socialtjänst och polis?*

6.1 Upplevelsen av fysiskt våld

Några av våra respondenter har upplevt fysiskt våld, flera av dem hade upplevt stryptag men även nyp, slag och sparkar förekom. Nedan följer ett citat från Adrian som beskriver det fysiska våld han utsattes för och hur han upplevde detta utifrån sin maskulinitet.

Hon gav sig på mig en gång och ströp mig så att jag fick en fraktur i struphuvudet. Och som kille, ja då sväljer man ju det, man går inte till läkaren, man anmäler ju ingenting (Adrian)

Citatet från Adrian beskriver hans upplevelse av att vara en våldsutsatt man. Goffman (2011:10) beskriver att män ofta blir stigmatiserade när de går utanför könsstereotyperna. Utifrån citatet kan Adrians reaktion bero på stigmatisering då han upplevde maktlöshet som man. En intervjustudie gjord på 12 män som blivit utsatta för våld av sin kvinnliga partner av Migliaccio (2001:208) visar att flera män förnekar att de överhuvudtaget blivit utsatta, eftersom det inte ligger i linje med att vara man. Något som även Goffman (2011:14) förklarar utifrån begreppet stigma, där den stigmatiserade individen själv har samma föreställningar som resten av samhället och således försöker leva upp till den redan befintliga normen. Vilket kan vara anledningen till att Adrian väljer att "svälja" det han blivit utsatt för istället för att berätta om det.

Utifrån ett hegemoniskt perspektiv menar Connell (2000: 10) att maskulina drag är att förneka smärta, vilket är något som Adrian ger uttryck i citatet. Eftersom det inte anses vara maskulint att visa smärta och sårbarhet, tenderar en del män att förminska våldet, exempelvis så som Steven gör nedan när han skrattar bort våldet.

Då hoppade hon på mig och bet mig i axeln, jag blev mest överraskad och full i skratt. Det gjorde henne ännu tokigare (Steven).

I Stevens citat upplever vi att han förminskar det våld han blivit utsatt för, vilket är ett återkommande mönster i våra intervjuer. Mustafas exfru hade både sparkat och slagit honom med knytnävsslag men han förminskar ändå våldet han utsatts för och väljer att inte anmäla sin partner, vilket han beskriver nedan.

Jag anmälde inte det för jag tänkte väl att hon skadade inte mig på de sättet, även om man kan se det som en misshandel då (Mustafa).

Även Martin förminskar våldet han blivit utsatt för när han skulle visa sina skador på polisstationen.

Jag säger lite generat att min fru nöp mig i bröstkorgen, 'ta av dig tröjan' sa han barskt, så sa jag 'ja men det kanske inte syns någonting', 'jo men ta av dig' och sen 'jo jag ser att det är klösmärken i huden' (Martin).

Martin beskriver i citatet hur han skäms, den personliga upplevelsen av stigmatiseringen, för att visa de skador han har på sin kropp eftersom de kanske inte syns eller inte är allvarliga nog. Även Steven och Mustafa uttrycker ett förminskande av det våld de blivit utsatta för. När våldet inte anses vara skadligt nog, kan vi anta att många utsatta bagatelliserar eller struntar i det fysiska våldet de utsatts för, eftersom det inte var "allvarligt". Förnekandet som Martin, Steven och Mustafa beskriver kan förklaras utifrån både hegemoni och stigma, där hegemonins roll enligt Connell (2008:116) skapat en bild av vad som inte är socialt accepterat för en man att reagera på. Connell (2008:117) uttrycker att stigma blir att mannen faller utanför den hegemoniska rollen och lösningen för att inte bli stigmatiserad blir att mannen förminskar eller förnekar sin utsatthet.

Isdal (2009:259) uttrycker att våld och kärlek inte går att förena. Den naturliga impulsen när du ser den du älskar, är därför inte att du vill slå eller skada din partner. Därför kan vi anta att det är en ganska logisk reaktion att den som utsätts för våld blir både förvånad och chockad. Isdal (2009:137) menar att ett våldsoffer vanligtvis får en känslomässig reaktion först efter slaget, något som även Mustafa uttrycker.

Hon sparkade mig riktigt ordentligt och slog innan jag hann, det gick så fort, innan man förstår vad fan som händer. [...] det har inte med fysisk styrka att göra det har att göra med att man blir slagen av någon man älskar. (Mustafa)

Reaktionen som Mustafa beskriver är inte ett tydligt mönster hos våra respondenter, men vi kan ändå anta att detta inte är ett ovanligt fenomen. Isdal (2009: 137) bekräftar att de flesta människor någon gång har upplevt en sådan chock, där reaktionen kommer först i efterhand.

Isdal (2009: 43) beskriver hur fysiskt våld är något offret konkret kan känna och placera, men det ligger ofta andra våldsformer bakom som förstärker effekten. Ett offer utsätts i många fall därför för sammanvävda våldsformer. Isdal (2009:41) menar vidare att vad våldsformerna har gemensamt är att de ger smärta åt personen som utsätts på olika sätt. En av våra respondenter har upplevt sammanvävda våldsformer. Martin berättar nedan om detta.

Det hände att hon tog stryptag på mig, att hon nöp mig hårt i bröstkorgen, och lutade sig över mig och nöp mig hårt och sa att jag var en hycklare, mobbare, att jag var kärlekslös, känslökall, ärthjärna, nedsättande ord om mig. Väldigt obehagligt, hon drog mig hårt i öronen för hon ville att jag skulle känna hur tinnitus kändes, hon drog mig hårt i öronen så det susade (Martin)

I citatet framgår det att Martins fru använde fysiskt våld genom att skada Martins kropp och dels psykiskt våld genom att samtidigt kalla honom för diverse nedsättande ord för att misskreditera honom. Hon förstärker effekten av våldet genom att använda sammanvävda våldsformer.

6.2 Upplevelsen av psykiskt våld

Det psykiska våldet var det som förekom mest i respondenternas berättelser. Alla männen hade upplevt någon form av psykiskt våld. Under denna rubrik har vi beskrivit deras upplevelser av de olika formerna av psykiskt våld.

Isdal (2017:51) uttrycker att en stor del av det psykiska våldet utgörs av kontroll. Kontroll innebär att begränsa en annan människas frihet, ofta genom att styra vad en person gör, med vem en person umgås med och när. Connell (2008:115) menar att kontrollen tydligt visar vem det är som är överordnad och vem som är underordnad i förhållandet och ur ett maskulinitetsperspektiv bör detta enligt författaren vara mannen. I fler av respondenternas berättelser kan vi se att rollen som överordnad och underordnad fått ombytta roller, då det är kvinnan som är i kontroll. Martin och Dragan beskriver nedan hur deras partners kontrollerade deras liv på flera sätt.

Om jag gick till mitt rum gick hon efter, ibland låste hon in mig och tog nyckeln och gick iväg, så jag var inlåst i rummet, ett tag tog hon alla nycklar så jag kunde inte låsa om mig på toaletten [...] Jag har inte fått bjuda hem någon kompis utan då har jag fått träffa dem på stan, men hon har sagt nej varje gång så att det har varit ett liv med mycket restriktioner från hennes sida, under flera år fick jag inte göra tjänsteresor med övernattning, hon accepterade inte att jag övernattade (Martin)

Jag har kommit i sista hand, jag har inte kunnat göra vad jag vill ,jag har inte haft någon ekonomi att göra egna grejer när jag vill utan det har hon skött (Dragan).

Min fru ville kontrollera mig, för redan efter ett par tre år började hon ifrågasätta mitt umgänge med mina systrar, och jag tvingades nästan helt bryta med min storsyster (Martin).

Kontrollen som Martin och Dragan utsattes för innebar en stor begränsning av deras privata och professionella liv. De tilläts inte göra vad de ville utan fick ständigt anpassa sig efter sin partners önskemål. Kontroll av umgänge som Martin upplevde kan även leda till isolering. Isdal (2009:58) beskriver att isolering innebär att den utsattas rörelsefrihet och livsutrymme begränsas. Till exempel att isoleras från vänner och familj som Martin tydligt beskriver ovan. Isoleringen kan beskrivas utifrån att individerna upplever sig stigmatiserade eftersom att de vet att samhället inte ser det som normativt att en man blir våldsutsatt av en kvinna. Goffman (2011:10) menar att en stigmatiserad individ är en person som skiljer sig från det normativa i samhället, vilket dessa män är. Sett ur ett maskulinitetsperspektiv är detta något som även bekräftas av Connell (2000:15).

Ett återkommande mönster i våra intervjuer är även att kvinnan smutskastar mannen framför barnen för att isolera mannen från barnen. Detta misskrediterande är ett beteende som flera av männen uttrycker som det mest sårbara eftersom de tappar kontakt med närstående och känner sig ensamma. Goffman (2011:21) pekar på att när en individ, den stigmatiserade, isoleras, kan det leda till att en stigmatiserad person känner sig deprimerad, ängslig och förvirrad. Steven är ett exempel på detta. Han berättar under intervjun om hur hans fru ständigt ljög och smutskastade honom framför barnen och att det isolerade honom från dem.

Jag sa till henne att jag känner mig väldigt ensam i vår familj, att det känns som att du och dina barn och vårt gemensamma barn är en familj och att jag är ensam (Steven)

En annan del av det psykiska våldet är degraderande och förödmjukande beteende. Det används för att kränka en annan människa psykiskt. I en konflikt kan man bli väldigt arg och uttrycka ord utan att det betraktas som våld. När orden däremot är kränkande börjar det betraktas som våld. Isdal (2009:50) beskriver att kränkningarna ofta består av ord som förminskar eller sårar någons värdighet. Två av våra respondenter beskriver att de blivit utsatta för degraderande beteende. I följande citat beskriver Martin och Anton deras utsatthet för detta beteende.

Hon hittade något nytt att kritisera mig varje dag. Att jag var, samtidigt som hon sa 'du är allt för mig, du är allt jag har' så kunde hon säga liksom att 'dra åt helvete din skitstövel' en timma senare, 'ut ur mitt hus, du är en ärthjärna, mobbare, kärlekslös', det var varje dag nästan (Martin).

När jag försökte göra slut andra gången och hon stod och gallskrek mig rakt upp i ansiktet att jag var sjuk i huvudet, psykopat, fruktansvärd människa (Anton).

Att en kvinna skulle tala förminskande gentemot en man, likt det som Martin och Anton beskriver, går emot det hegemoniska synsättet i dagens samhället som accepterar och möjliggör för en patriarkalisk struktur, där män är överordnade kvinnor, inte tvärtom, menar Connell (2008:115). Vidare skriver Connell (2008:121) att kvinnor som blivit fysiskt utsatta för våld av sina män har accepterat att de ses som hjälplösa. Den liknelsen skulle kunna anammas även på våldsutsatta män. Vi kan här anta att en våldsutsatt man av andra kommer att bli stigmatiserad om han yppar sin hjälplöshet i förhållande till sin kvinnliga partner, som vi tidigare nämnt. Detta eftersom han enligt Connell (2000:15) skiljer sig från den normativa hegemoniska mannen där svaghet och utsatthet inte ses som karaktärsdrag.

Martin uttrycker att det var väldigt obehagligt att nästan dagligen bli kallad för dessa saker. Han säger att hon ibland gjorde småsaker som han inte trodde var våld men som han kände stort obehag över. Martin hade ofta ont i magen över att komma hem efter arbetet eftersom han inte visste vad som väntade.

Två av våra respondenter har upplevt förödmjukande beteende. Det förödmjukande beteendet handlar om att smutskasta den andra personen för att få den att se dålig ut. Något som ofta görs offentligt för att förödmjuka personen framför andra. Det kan även handla om att tvinga en person att göra något förödmjukande beteende (Isdal 2009:50.) Kalle beskriver i intervjun om att hans fru förolämpade honom: "Hon förolämpa ju gärna när vi hade gäster hemma" - (Kalle). Även Martin beskriver i följande citat om hur hans fru förödmjukade honom inför hans kollegor.

Jag kunde till exempel inte jobba hemifrån för då gick hon och skrek i huset att jag var en skitstövel och att jag var mobbare och sadist eller så sa hon ' jag vill dö jag vill dö' [...]. Hon kunde stå och sparka på dörren till mitt kontor hemma samtidigt som jag skulle ha möte med beställare och uppdragsgivare (Martin)

Martins fru förödmjukade honom genom att ljuga och få honom att se dålig ut framför andra, något som får Martin att känna skam, som är en reell misskreditering enligt Goffman (2011:12). Isdal (2009:50) beskriver detta som degraderade beteende, något som förödmjukar den utsatte individen. Det som gör att detta ses som våld är när orden som sägs kränker, förminskar och sårar. Enligt Connell (2008:122) ser maskulinitetsperspektivet på våld ut som något som bygger på dominans. I ovan exempel har kvinnan gjort sig överordnad mannen och därigenom kan det antas vara förödmjukande för mannen.

Isdal (2009:60-61) beskriver att en annan form av psykisk våld är emotionellt våld. Emotionellt våld innebär att få någon annan att känna sig liten, dålig eller oviktig. Det kan handla om att konstant ha ett fientligt och nedlåtande hållningssätt. Detta beteende förekom i tre av våra intervjuer. Martin ger exempel på detta beteende nedan.

Hon använde förklenande ordval om mig, att hon har mycket bättre utbildning än jag har [...] mer kultiverad än jag var, det fick jag ofta höra. (Martin)

I Martins citat framkommer det att hans fru på olika sätt uttryckte att hon är bättre än Martin, genom detta skapar hon en överordnad ställning över Martin, eftersom hon övertar makten och tillförskaffar sig mer dominerande egenskaper. Enligt Connell (2008:115) är den överordnade ställningen något som är tillskriven för den hegemoniska mannen. I Martins fall sker därför en maktförskjutning och istället innehar frun de överordnade egenskaperna, vilket får Martin att känna sig liten. Även Kalle beskriver hur hans partner förminskande honom på ett sätt som ledde till att han kände sig oviktig.

Det är ju ett annat sätt, att hon ignorerar om jag säger något till henne och så låtsas hon som att jag inte existerar (Kalle).

Känslan som Kalle uttrycker är något som även Mustafa beskriver under intervjun. ”Det spelar ingen roll vad man gjorde eller sa, man blev behandlad som ett barn nästan” (Mustafa).

Martin, Kalle och Mustafa beskriver emotionellt våld där deras partner får dem att känna sig oviktiga. Det är något som återkommer bland våra respondenter, som vi gett exempel på ovan. Att använda en annan människas känslor för att skapa obehag är ett beteende som kan ha en stor påverkan på det psykiska måendet. Enligt Isdal (2009:64) finns det dessutom flera män som känner att det är fel på dem för att de påverkats av det emotionella våldet. Därför ser vi att det blir en problematisk dubbelhet för en våldsutsatt man, dels att de blir utsatta för emotionellt våld och dels att de klandrar sig själva för att de blivit påverkade.

Isdal (2009:55) beskriver att utagerande svartsjuka är en annan form av psykiskt våld. Svartsjuka kan vara en naturlig känsla hos människor. När det däremot används som hot eller ett sätt att påverka andra, så kallad utagerande svartsjuka, ses det som psykiskt våld. Svartsjuka är emellertid inget återkommande tema i våra intervjuer, det var endast Lee som beskrev hans partners svartsjuka beteende.

Jag hade jättesvårt att göra vänner för hon skulle inte tillåta det. En av mina absolut närmaste vänner, [...] hon var ju min arbetskamrat på mitt första jobb här i Sverige [...] ändå så var mina barns mamma väldigt svartsjuk av henne [...] Men under tiden vi var tillsammans pratade vi knappt med varandra för så fort jag skulle prata med henne skulle det bli flera dagar med bråk, hon skulle bli sur hon skulle visa mycket svartsjuka och ändå var hon 50 då och jag var 20 bast. (Lee)

I citatet från Lee framkommer det att hans partner inte tillät honom att skapa vänskapsrelationer, kanske för att hon visste att Lee skulle bryta isoleringen hon satt honom i. Goffman (2011:24) beskriver att när en person som är stigmatiserad träffar andra människor utsätts hans privatliv för intrång. Om Lee träffar andra människor kunde han se hur andra människor levde och då börja ifrågasätta sin egen relation. Något som han kanske inte skulle ha insett annars.

I vissa intervjuer framkommer även en typ av psykiskt våld som kallas härskartekniker (Ås,1979). Lee och Samuel utsattes för en härskarteknik av sina partners, som kallas *dubbelbestraffning*. Bohlin och Berg (2017:104-105) beskriver att många gånger leder dubbelbestraffning till att offret blir helt nedbruten och känner att allt den gör är fel, något som Lee och Samuel beskriver nedan.

Sedan hemma skulle hon skapa jättestora bråk ur ingenting [...] 'men jag vill ha potatis till middag' och sedan när jag lagat potatis så skulle hon säga att 'jag kan inte äta potatis, du vet att jag inte kan äta potatis, du har känt mig i många år och du vet att jag tål inte potatis'. Detta många gånger om dagen, varje dag, tillslut blir man väldigt, man får verkligen, antingen blir man helt nedbruten eller så blir man arg hela tiden (Lee)

Om jag bara gör som hon vill så blir allt bra, det försökte jag de första månaderna, men det räcker ju inte för att då ändrar hon spelreglerna hela tiden, när jag matar han på ett sätt hon har sagt att jag ska göra så är det nästa dag fel (Samuel)

Samuel och Lee beskriver en känsla av att vad de än gör blir det fel. Hur de än gjorde för att lösa en situation skulle deras partner hitta nya saker att klaga på och ifrågasätta. Samuel beskriver att han ändrade sitt beteende och matade sonen på det sätt hon ville men att hon då ändrade sig och tyckte att det var fel, endast för att bestraffa och ständigt leta fel på offret. Kalle beskriver nedan hur det psykiska våldet var det som hade störst påverkan på honom.

Generellt sett är det svårt det här med psykisk misshandel, svårt att bevisa och att om man är en stor och stark man, ja vad kan man säga då, klart att du kan försvara dig, men det kan man ju inte det kommer in på insidan (Kalle)

I Kalles citat framkommer det att det är lättare för en stor och stark man att försvara sig från det fysiska våldet än det psykiska våldet som har en annan påverkan eftersom den är riktad mot ens självuppfattning. Det blir en sorts känsla av maktlöshet, en känslomässig vanmakt som är omfattande bland män, enligt Isdal (2009:111).

Kalle beskriver att han inte kan skydda det som riktar in sig mot hans insida, vilket Isdal (2009:138) förklarar genom att våld fäster sig i minnet.

6.3 Upplevelsen av sexuellt våld

Det sexuella våldet är enligt Isdal (2009:43) alla handlingar riktat mot någons sexualitet. Det kan handla om sexuella trakasserier, sexuell tortyr, påtryckning eller att utföra en sexuell handling mot någon annans vilja, kallat våldtäkt. Det sexuella våldet är inget mönster i våra intervjuer. Anton var den enda som beskrev sin upplevelse av sexuellt våld. Nedan beskriver han en våldtäkt som han utsattes för i relationen.

Hon börjar berätta hur hon haft sex med en annan kille innan hon kom hem och det hade inte alls varit bra för henne och för honom var det tydligen wow och nu ville hon att jag skulle hjälpa henne att få en orgasm. Fuck no, så jag låtsas sova. Så hon börjar klänga och kyssas och jag bara 'nej tack jag sover, men det slutar med att hon gränslade mitt ansikte och tvingar mig att ge henne en orgasm (Anton).

Efter övergreppet beskriver Anton att han bäddar ner sin sambo partner i sängen och ligger och gråter tills han somnar och får panikångest. Dagen efter berättar Anton för henne att han inte gillade vad hon gjorde. Hon däremot slår det ifrån sig och tycker att han är tramsig säger Anton. Enligt Isdal (2009: 42) har våldsutövare behov av att förklara sina handlingar som annat än våld. Detta gör Antons sambo då hon sagt att hon tyckte att han var tramsig. Hennes kommentar kan också förklaras utifrån ett hegemoniskt perspektiv. Connell (2008:179) har i sin studie med åtta homosexuella män fått en förklaring på vad som antas vara en vanlig uppfattning i samhället, nämligen att maskulinitet går hand i hand med att vara sexuell initiativtagare. Något som Anton inte ville i den situationen. Utifrån Connells synsätt (2008:91) ska mannen vara tacksam om han får sex, men att bli våldtagen är otroligt kränkande och förödmjukande och det synsättet är otroligt problematiskt.

Isdal (2009:95) beskriver att maskulinitet i många drag förklaras utifrån kroppsliga handlingar, där mannen är överordnad. I Antons fall däremot, en heterosexuell man som blir våldtagen av sin kvinnliga partner, sker en maktförskjutning. Hans partner blir då den som är överordnad och har makt, därför ser det ut som att hon tillägnar sig hegemoniska drag.

Connell (2008: 122) menar att män står över kvinnor och att våldet upprätthåller mannens dominans, där kvinnan ses som en ägodel. Således är rollen som utövare av sexuella övergrepp något som tillskrivs enbart män. Connell (2008:83) beskriver vidare att som man bli utsatt för sexuellt våld av sin kvinnliga partner kan leda till ett enormt stigma för den utsatte mannen. Goffman (2011:16) beskriver att sann maskulinitet utifrån ett hegemoniskt perspektiv ofta beskrivs utifrån mäns kroppar. Enligt den hegemoniska teorin är det den manliga kroppen som ska vara överordnad, leda och driva på handlandet. När Antons fru i detta fall var den som ledde och tog över handlandet blev hon överordnad och tillägnade sig därför hegemoniska drag, som vid en av mannen upplevd stigmatisering kan leda till skam och självförakt.

6.4 Upplevelsen av materiellt våld

Två av våra respondenter beskriver att de blivit utsatta för materiellt våld, exempelvis Martin beskriver nedan hur han vid flera tillfällen blivit utsatt för detta.

Hon fick utbrott var och varannan dag, rev ner saker från väggar, slängde böcker och tallrikar på mig, rev ned rullgardinen i mitt rum så att jag inte kunde sova och kastade sprutor på mig, såna här migränsprutor (Martin)

Ibland kunde hon ta min väska och kasta ut den på garageuppfarten, ilska eller ta min kavaj och kastade ut den på tomten och stampade på den. Det hände några gånger, när hon fyllde år i slutet av sommaren tog hon alla presenter jag köpt till henne i påsar och kastade ut dem på tomten och sparkade på dem och allt möjligt (Martin)

Isdal (2009:46) beskriver att det materiella våldet i många fall är specificerat på saker som har ett värde för offret, men i vissa fall används det materiella våldet enbart till att väcka fruktan. Martins fru kunde kasta och ta sönder saker för att verka skrämmande eller kränkande. Hon kunde även förstöra Martins personliga ägodelar eller presenter som Martin gett för att skada honom emotionellt.

Även Kalle beskriver nedan hur han blev utsatt för materiellt våld genom att hon ständigt saboterade de saker som Kalle försökte renovera i huset.

Vi hade ett gemensamt hus som behövde renoveras och jag är väldigt van att jobba praktiskt och byggt flera hus innan så det där var egentligen inga konstigheter alls men hon höll hela tiden på att sabotera då så jag kom aldrig någonstans med det huset heller (Kalle).

Under intervjun uttrycker Kalle en frustration och att han kände sig kränkt vid exfruns konstanta sabotage. Materiellt våld kan många gånger leda till att offret blir skrämt eller kränkt, menar Isdal (2009:46). Vidare menar författaren att rädslan som uppkommer från det materiella våldet kan handla om den faktiska rädslan om att bli skadad. Det kan även handla om rädslan att bli sedd som mindre man. Dels av sin kvinnliga partner, dels av sin omgivning, vilket i sin tur skapar ett stigma i situationen. Isdal (2009:47) för fram att materiellt våld är mer accepterat då det har en lägre tröskel än andra våldsformer. Det är en våldsform som behöver problematiseras men som många män väljer att acceptera och hantera.

Connell (2008:115) gör gällande att utifrån en hegemonisk syn ska mannen vara den överordnade i en relation. Genom att en kvinna använder mannens föremål för att skada mannen, bryts maktbalansen och det kränker mannen, eftersom han inte lever upp till den maskulina standarden. Att inte leva upp till den maskulina standarden är i sin tur ett stigma, något som våldsutsatta män i vår studie upplever. Isdal (2009:47) menar att materiellt våld inte har problematiserats i forskningen i samma grad som andra våldsformer. Det i sin tur kan antas förstärka stigmat kring den våldsutsatta mannen, eftersom han redan går emot vad maskulinitet står för och på grund av att det är en våldsform som inte är lika problematiserad som andra.

6.5 Synen på våldsutsatta män

En av våra frågeställningar handlade om hur männen upplever omvärldens syn på män som blir utsatta för våld av sin kvinnliga partner. Martin uttrycker nedan en vanligt förekommande syn som omvärlden har på män som upplevt våld av sin kvinnliga partner.

Jag menar jag är 1.90 cm lång och min fru är 1.55-160 cm, det är klart att dem tog mig, så är det ju och det får man nästan acceptera, även om det är lögnen och sånt där så får jag köpa att det var så. (Martin)

Citatet från Martin förklarar just den syn som samhället har och synen som männen själva har. Det är inte ovanligt att män får höra att de inte kan bli utsatta för våld eftersom de är män och större och starkare. Vilket Martin förmedlar genom att uttrycka att han borde acceptera att polisen tog honom trots att anklagelserna var lögner. Enligt Connell (2008:122) är våld byggt utifrån ett dominanssystem, som i ett hegemoniskt synsätt innebär att mannen är den som dominerar och således den som skapar våldet. Connell (2008:115-117) beskriver vidare att genom detta beteende upprätthåller männen sin överordnade position över kvinnan, vilket allmänheten förväntar sig. Det är emellertid få män som lever upp till den normativa standarden för maskulinitet, men majoriteten av män tillhör automatiskt den överordnade kategorin eftersom de är män.

Delvis så finns det inte, något som inte syns i samhällets ögon och delvis så ser man ner på sådana män liksom. Du är ju man, du kan inte bli utsatt för något typ. Aa som om man är mindre man för det, så upplever jag det. (Lee)

Lee upplever att samhället inte ser att det finns en problematik kring att män blir våldsutsatta, det är osynligt. Han beskriver även att en man skulle betraktas som mindre man om han vore våldsutsatt. Samuel beskriver även det på följande sätt: "Du är en man, borsta av dig och gå hem typ". En intervjustudie gjord av Kullberg och Skillmark (2017:260) på socialarbetare som arbetar med manliga våldsoffer beskriver att det fortfarande är tabubelagt med män som utsätts för våld av kvinnor i samhället och att det i sin tur gör det svårare för dessa män att få hjälp och stöd. Det blir alltså en besvärlig dubbelhet för männen eftersom de dels har motståndet från samhället, dels att männen själva känner motståndet från maskulinitetsnormen. Detta är en känsla som är återkommande i flera av våra intervjuer och nedan ges några exempel på detta.

Men i övrigt finns inget stöd, inget utbyggt stöd på samma sätt som kvinnojouren och jag tror att det är relativt sett mycket tabubelagt och man pratar inte så mycket sånt här, män emellan. Man får skärpa till sig och du klarar dig bäst själv (Kalle).

De finns ju väldigt lite stöd för män, nästan ingenting [...] Men när mannen är i underläge, det kan också inträffa, inte bara kvinnor som behöver hjälp. Just i de här sammanhangen är männen väldigt bortglömda (Mustafa).

Både Kalle och Mustafa uttrycker att samhället inte ger våldsutsatta män något stöd. Detta bekräftas av Kullberg och Skillmark (2017:261) som förklarar att mer än hälften av den hjälp som finns tillgänglig vid våld i nära relationer är anpassad för kvinnor. Författarna (2017:268) beskriver vidare att samhället har en syn att de våldsutsatta männen är delvis ansvariga för det våld de fått utstå. Det i sin tur leder till att män sällan ses som offer, många gånger förnekas deras utsatthet och de gångerna män erkänns som offer förminskas deras upplevelser.

När våldsutsatta män söker hjälp hos tjänstemän, exempelvis socialarbetare, kan de i många fall bli utskämda och inte erbjudas rätt stöd. När män söker professionell hjälp är det färre män än kvinnor vars problem identifieras, diagnostiseras och behandlas. Kullberg och Skillmark (2017:271) poängterar att män oftare blir diagnostiserade med somatiska diagnoser snarare än psyko-somatiska. En av konsekvensen av detta blir att våldsutsatta män inte får den hjälp de behöver för att bearbeta det trauma de har varit med om. Det kan vara att männen själva vill upprätthålla sin bild som stark man och hellre erkänner somatiska besvär snarare än psykosomatiska besvär, eftersom det är mer accepterat i samhället. En annan konsekvens är att den hegemoniska samhällsnormen förstärks och oförståelsen gentemot våldsutsatta män kvarstår. Således behåller vi stigmat kring våldsutsatta män. Dragan beskriver nedan hur han upplever att bilden av att en våldsutövare är som en stor och stark man upprätthålls.

Det är fortfarande det att, bilden lever kvar att, om någon misshandlar så är det alltid män. Den motsatta situationen finns inte, att en kvinna skulle misshandla en man finns inte för mannen är både större och starkare (Dragan)

Citatet från Dragan visar hur han och säkerligen många andra män påverkats av den hegemoniska samhällsnormen, till att känna att en man ska vara större och starkare och således inte kan bli utsatt för våld. Detta leder i sin tur till att stigmat förstärks mot dessa män.

6.6 Skam och skuld

I våra intervjuer återkom upplevelsen av skam och skuld hos männen. Samuel beskriver sin upplevelse av detta på följande sätt: "Det är orättvist, en anledning är att det är mer skambelagt som man att vara utsatt" (Samuel)

Citatet från Samuel beskriver den skamkänsla som män har av att vara utsatt för våld av en kvinna. Goffman (2011:9) menar att stigmat kring män som går utanför normen kan ses som en nedsättande moralisk status. Vidare beskriver Goffman (2011:10-13) att en stigmatiserad person i princip är utstött och inte kan ses som en vanlig människa. Sådant som inte är normalt leder till utfrysning från människor omkring en, likt diskriminering. Respondenternas upplevelse av kvinnligt våld skulle leda till stigmatisering av andra om de får reda på det. De upplever den skuld och skam som det skulle innebära vid stigmatiseringen kring brottet mot maskuliniteten. Goffman (2011:14) beskriver att rädslan för att bli stigmatiserad skapar en känsla av skam och skuld hos individer som vet med sig att de tillhör de utstötta. Nedan beskriver Samuel och Anton hur de har upplevt skamkänslor kring att de blivit utsatta för våld av sin partner.

Det psykiska utnyttjandet och nedtryckandet syns ju inte och oftast har man så mycket skamkänsla att man inte vill berätta för någon för man tänker att nej det där är pinsamt jag ska kunna klara det själv (Samuel)

Men du har varit medveten att du satt dig där, skammen över att ha misslyckats att ta hand om sig själv, man känner sig, jag känner mig emotionellt handikappad och misslyckad och det skämdes jag över (Anton)

Citaten från Samuel och Anton visar deras tankar kring hur stor inverkan omgivningen kan ha på upplevelsen av våldet om det skulle komma fram att de är våldsutsatta.

Goffman (2011:28) beskriver att de är utsatta och stigmatiserade, därtill blir vissa ifrågasatta just eftersom situationen är tabubelagd och det kan leda till att den utsatte börjar tvivla på sig själv. Goffman (2011:96) beskriver vidare att det därtill även finns en rädsla, eller en sorts skuld känsla för de som enbart tror att de kommer bli ifrågasatta. Detta kan ses utifrån den kontroll av identitetsinformation som finns i relationen, den skapar en bild hos den stigmatiserade hur personen verkligen är, eller inte är. Goffman (2011:117-118) beskriver även att människor själva bygger upp sin identitet och den påverkas dels utifrån hur andra personer identifierar dem och i vissa fall blir mannen osäker på vad hans rätta jag är. Två av våra respondenter beskriver hur de börjat tvivla på sig själva, något som kan vara ett resultat av misskrediteringen. Något som Adrian beskriver nedan, efter att han under lång tid fått höra av andra hur han är som person. Även Mustafa har upplevt att han började tvivla på sig själv under sin relation.

Sen så har det varit stunder som man fullkomligt har ifrågasatt sig själv och tvivlat på sig själv, alla andra säger att jag är så himla dålig, är det jag som är så, är min verklighet förvriden? Har alla andra rätt? Är det jag som går i någon slags obskyr tanke om vad som är rätt och fel?
(Adrian)

Man tvivlar ju på sin egen verklighetsuppfattning, stämmer det här verkligen eller är det jag som är dum i huvudet (Mustafa).

Både Adrian och Mustafa är våldsutsatta män, men de ifrågasätter huruvida de verkligen var våldsutsatta eller inte. Män upplever på olika sätt skam och skuld för att de har känt sig misslyckade att uppfylla vad samhällets normer säger att en man ska åstadkomma. Det naturliga blir då att ifrågasätta sig själva. Goffman (2011:120-121) ger en förklaring till detta beteende utifrån att den stigmatiserade mannen försöker vara normal och skapa ett standardiserat sammanhang för att på så vis röja stigmat om att han skulle vara den utsatte.

6.7 Offret som förövare

En fråga vi ville undersöka i denna studie var hur männen upplever sin kontakt med polis och socialtjänst. Ett återkommande tema under våra intervjuer var att männen ofta blev framställda som att det är dem som är våldsutövaren i relationen. Detta kunde yttra sig både inom relationen, inför släkt och vänner och i kontakt med myndigheter.

Det är vanligt att samhället ser på män ur ett hegemoniskt perspektiv, vilket leder till att de män som går utanför dessa ramar misstros. Flera av våra respondenter upplever en misstro till myndigheterna, eftersom de känner att dessa ofta har en förutfattad mening om att det är mannen som är våldsutövare. Lee och Adrian ger exempel på detta mönster.

Hon skulle gå till socialen varje gång det var en utredning och hon skulle börja gråta och göra sig till offer och självklart tror de på henne (Lee).

Citatet från Lee beskriver att hans fru framställde sig själv som offer i kontakt med myndigheter och att han stämplades som våldsutövare och därmed kände stor misstro från myndigheternas sida. Även Steven ger exempel på detta mönster, han uttrycker i möte med socialen att han blev stämplad som våldsutövare vid första kontakten innan han fått chansen att berätta om sin upplevelse.

Vi sätter oss ned, det första hon säger är 'Det är du som är aggressiv.'
Jag sa 'va?', jag är inte aggressiv', Jo det står här i mina papper (Steven).

Stevens citat beskriver hur han blivit framställd som våldsutövaren i relationen i kontakt med socialtjänsten. Hines och Douglas (2009:578) bekräftar att våldsutsatta män ofta blir nekade hjälp och får kommentarer som att det är de själva som är våldsutövaren. Connell (2008:115) menar att detta kan bero på att fall där männen är utsatta för våld går emot samhällets hegemoniska syn på våld, eftersom att en hegemonisk man, utifrån teorin, ska vara stark och överordnad vilket man inte är om man utsätts för våld av en kvinna, för då är man undergiven.

Enligt Sarantakos (2004:286-287) händer det att kvinnor anmäler sin partner för våld de inte har begått, för att få dem att framstå som förövare och förstärka våldet mot mannen. Detta stärker männens känsla av förtryck, rädsla och hjälplöshet. Martin och Steven är några exempel i våra intervjuer där kvinnan har anmält mannen på falska grunder för misshandel och att männen har upplevt misstro från myndigheter. Martin har vid två tillfällen blivit anmäld av sin hustru för våld han inte har begått, när det egentligen var han som var våldsutsatt. Nedan följer ett citat där Martin beskriver en av händelserna.

Jag skulle ut och springa och hon sliter av mig glasögonen och kastar dem i golvet, nyper mig hårt i bröstkorgen, sliter av mig, jag hade såna här reflexarmband för det var mörkt att springa, den slet hon av mig och kastade mig i ansiktet, på tänderna då och sen böjde hon sig ned och då tog jag tag i hennes hand för att dra loss den från handen, då lyfter hon luren och ringer 112 till polisen och säger 'min man misshandlar mig, han slår mig, kom genast hit' [...] Jag blir stoppad av en polisman som sa 'du vet väl vad som har hänt', han var lite barsk som poliser kan vara (Martin).

När Martin väl kommer till polishuset och det är dags för ett förhör känner han att han blir väl bemött av polismannen. Martin får chansen att berätta sin del av relationen och han känner att polismannen är inlyssnande och ställer frågor. Efter Martin berättat förstår polismannen att Martin är våldsutsatt i relationen. Det var först då som Martin förstod att det var våld han var utsatt för. Martin uttrycker att han blivit bättre bemött av polisen än av socialtjänsten och att polisen har en annan förståelse, erfarenhet och kunskap om män som våldsutsatta i nära relationer.

Martin blev även anmäld av sin hustru för att ha utsatt deras gemensamma dotter för sexuella övergrepp. Detta ledde till att dottern blev familjehemsplacerad och senare erkände dottern att mamman hade tvingat henne att ljuga om övergreppen. Martin kämpar än idag för att få tillbaka en god relation med sin dotter efter det som hänt. Nedan beskriver Martin händelsen.

När jag kommer hem sen till denna lägenheten så ligger det ett brev från tingsrätten, då står det att min fru har anmält mig för sexuella övergrepp på vår dotter och jag har absolut inte gjort några sexuella övergrepp. Men hon har lyckats polisanmäla mig igen, hon hävdar även att jag har misshandlat X, våran dotter och jag säger att det har jag inte gjort (Martin).

Även Steven beskriver hur hans hustru ljög för myndigheter om att han hade utövat våld, när det egentligen var det motsatta som pågick.

Hon anklagade mig för våld och hot. Polisen kom, socialen kom. Hon skulle ta min dotter på skolan och ta med henne till en annan stad [...] Hade det inte varit för min dotter så hade jag blivit häktad. Det var hon som satt där och hörde på mamma och tillslut sa hon, nej det här stämmer inte. Det skulle pappa aldrig göra, det är inte okej, jag vill åka hem till honom (Steven).

Citatet från Steven beskriver hur han upplever att hans fru utnyttjade synen som samhället har på kvinnor. Denna bild som samhället har på män i våldsamma relationer är något som flera av männen upplever utnyttjas av kvinnan. Även Lee beskriver att han ofta blev framställd som förövaren i relationen trots att det var han som var offret.

Hon skulle gå till grannar, vänner, familj och säga att jag hade våldtagit henne och slagit henne och barnen så alla skulle bli arga på mig, ingen skulle vilja umgås med mig (Lee).

Det som Lee beskriver är något som flera av de intervjuade männen beskriver, att kvinnan har ljugit och målat upp en bild av att det är mannen som är våldsutövare i relationen framför familj och vänner och att de har stått på kvinnans sida. Konsekvensen av detta blir att mannen blivit isolerad från omgivningen. Goffman (2011: 22) menar att stigmatiserade personer har en känsla av att andra ifrågasätter dem. Stigmat kring våldsutsatta män förstärker omgivningens uppfattning att de tror att mannen är förövare och således ifrågasätter om mannen verkligen är ett offer. Goffman (2011:26) menar även att isoleringen förstärks från omgivningens sida eftersom de känner sig ängsliga att vara omkring en stigmatiserad individ. Det kan vara så att om de erkänner att mannen är offer så förstörs deras bild på hur en maskulin man ska vara.

Att dessa män ses som förövare trots att de egentligen är offer, går alltså att förklara utifrån teorin om det hegemoniska synsättet som vårt samhälle är präglad av. Connell (2008:115) menar att vi i dagens samhälle har accepterat en hegemonisk kultur. Våld är något som bygger på dominans och det är sett utifrån det hegemoniska perspektivet synonymt med män (Connell, 2008:122).

Connell (2008:135) menar även att en kvinna ses som oförmögen till fysisk aggression och det i sin tur kan då antas vara orsaken till varför män som blir våldsutsatta av en kvinna blir misstrodda. Enligt Connell (2008:117) ser samhället ned på män som har någon form av feminina drag, som exempelvis svaghet och utsatthet. Enligt Hines och Douglas (2009:578) har män svårt att uppnå status som brottsoffer eftersom de ofta blir ifrågasatta och förlöjligade av omgivningen när de berättar om det de blivit utsatta för. Detta är något som Anton upplevde, då han portats från en gemenskap han och hans ex tidigare varit aktiva i. Exet är fortfarande kvar i gemenskapen medan de valde att se Anton som förövre.

Jag har sett skärmdumpar från olika forum och ja, där hon lagt ut hela historien [...] Alltså så, så jag blev portad från väldigt mycket av gemenskapen i Sverige (Anton).

Anton beskriver ovan hur han separerats från en gemenskap och de kan vi således likställa med Connells (2008:201) förklaring att samhället exkluderar de män som avviker från den maskulina normen. Detta kan också ses utifrån begreppet stigma av Goffman (2011:10), där majoriteten av de som är avvikande inte har samma värde som resten. Anton portades direkt från en gemenskap, utan att ens ha fått lov att beskriva sin version.

7. Avslutande diskussion

Syftet med denna studien har varit att undersöka mäns upplevelser av kvinnors våld i heterosexuella nära relationer. Vi har under denna rubrik gått igenom de resultat som varit mest framträdande.

Gällande männens upplevelse av våldet visar en studie gjord av Dobash & Dobash (2004:343) att kvinnors våld mot män skiljer sig utifrån intensitet, frekvens, fysisk skada och känslomässig påverkan. Det framkommer i vår studie att män kan utsättas för skadligt våld även om det inte är vanligt förekommande. Den våldsform som varit mest förekommande under intervjuerna är psykiskt våld. Alla män i studien har upplevt någon form av psykiskt våld. Det psykiska våldet som förekom var ofta kontroll, degraderande och förödmjukande beteende. Även om männen blivit utsatta för flera våldsformer uttrycker många att det var det psykiska våldet som påverkade dem till största del. Det fysiska våldet som förekom var ofta i form av stryptag, nyp, sparkar och slag.

Männen uttrycker att de kan ta en spark och ett slag, men att det är svårare att skydda sig själv från det psykiska våldet. En tendens bland flera av männens berättelser var att de förminskade det fysiska våldet de varit utsatta för, vilket ledde till att männen drar sig för att polisanmäla och söka stöd.

Materiellt våld var något som oftast förekom i samband med det fysiska eller psykiska våldet. Istället för att direkt skada mannen fysiskt, kunde partnern kasta föremål eller förstöra prylar som hade betydelse. Det sexuella våldet var minst förekommande under våra intervjuer. Mäns utsatthet för sexuellt våld i heterosexuella relationer kan då antas vara mer ovanligt men det kan även vara så att männen kände sig förhindrade av maskulinitetsnormen att erkänna att de inte ville eller inte kunde ha sex.

Vad gäller männens upplevelse av omvärldens syn på män som blir utsatta för våld av sin kvinnliga partner kan vi konstatera att dagens samhälle ser ner på våldsutsatta män och i många fall förnekar deras existens (Kullberg & Skillmark, 2017:262). Det har framkommit i flera av våra intervjuer att männen upplever att omvärlden skulle se dem som mindre manliga om deras utsatthet framkom. Enligt Migliaccio (2001:208) har samhället en hegemonisk syn där mannen ses som den överordnade i relationen och en våldsutsatt mans maskulinitet blir ifrågasatt och stigmatiserad. Det verkar som att många av våra respondenter av dessa anledningar inte vill berätta att de har blivit utsatta för våld av sin kvinnliga partner, de söker inte heller hjälp och i många fall erkänner de inte ens för sig själva att de faktiskt är våldsutsatta. Det har även framkommit att de sällan erkänns som våldsoffer av omgivningen, vilket leder till att samhällets hjälp för våldsutsatta män är begränsad.

Gällande hur en våldsutsatt man upplevt sin kontakt med socialtjänst och polis har det blivit tydligt under våra intervjuer att flera av männen upplevt misstro från myndigheter och anses skyldiga till det våldet de har fått utstå. Denna misstro från myndigheter kan bero på den syn som samhället har på män men även på en stor kunskapsbrist hos myndighetspersoner. Enligt Hines & Douglas (2009:573) är kvinnors våld mot män så pass stigmatiserat att inte ens myndigheter vet hur de ska handskas med det. Flera av respondenterna upplever även att kvinnan inför myndigheter smutskastar mannen och får mannen att framstå som förövare. En del av männen undvek att berätta om våldet för myndigheter på grund av risken att bli misstrodd.

För att män ska kunna berätta om det våld de blivit utsatta för och få stöd krävs det att samhället får ökad kunskap och förståelse för att män även kan vara våldsutsatta i en nära relation. Isdal (2009:171) bekräftar att en av samhällets stora utmaningar är att vi ska kunna bryta konsekvenserna och möta våldet från flera håll.

Det finns aspekter som vi inte tagit upp i denna rapport men som hade varit intressant att forska vidare om. En av dessa aspekter är hur samhället i stort ser på våldsutsatta män i nära relationer. Maskulinitet och stigmatisering i förhållande till femininitet, "feminiserade män" och homosexualitet vore ytterligare intressanta vinklar. En annan aspekt som väckt vårt intresse under forskningens gång är att studera myndigheternas syn på våldsutsatta män och vilket stöd männen erbjuds. Vidare hade vi velat studera kvinnor som våldsutövare för att få en förståelse för den andra sidan av våldet.

Avslutningsvis vill vi förmedla att synen på våldsutsatta män i nära relationer är problematisk och att detta är ett fenomen som behöver synliggöras för att män ska känna tilltro till myndigheter och våga söka hjälp. Det finns säkerligen ett stort mörkertal av män som är våldsutsatta men som inte berättar om våldet eftersom de är oroliga för att stigmatiseras. Socionomer och andra professioner inom socialt arbete bör ha en mer öppen syn när de möter våldsutsatta män. Majoriteten av yrkesverksamma inom socialt arbete är kvinnor vilket kan bli problematiskt i vissa fall. Flera av männen vi intervjuat uttrycker att de tycker att det är jobbigt att berätta för en kvinna vad de varit utsatt för eftersom kvinnor ofta intar en partisk roll. Yrkesverksamma behöver vara öppna för att det finns både kvinnliga och manliga våldsutövare i nära relationer.

Flera av männen i vår studie uttrycker att de inte fått chansen att berätta om deras utsatthet innan de har blivit stämplade som våldsutövare. Vi menar därför att det är viktigt att yrkesverksamma ger män utrymme att berätta sin del av situationen. Vi menar även att det är viktigt vilka benämningar som används, istället för att prata om män och kvinnor bör ord som våldsutövare och våldsutsatt användas. Detta kommer i sin tur att leda till att fler män vågar berätta om sin utsatthet och söka hjälp. Genom att lyfta ämnet vill vi skapa förståelse och kunskap gällande ämnet och avdramatisera stigmat hos männen.

8. Referenser

Ahrne, Göran, Svensson, Peter. (2015). Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I: Ahrne, Göran, Svensson, Peter. *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber AB

Aftonbladet (2021) *Våldet mot kvinnor*. <https://www.aftonbladet.se/tagg/kvinnovald> Hämtat: 2021-07-10

Bohlin, Rebecka, Berg, Sara (2017) *Fem härskartekniker*. Stockholm: Ordfront

Brinkerhoff, M Lupri, E. (1988) InterSpousal violence. *Canadian journal of Sociology* 13 (4), 407-434.

Bryman, Alan (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber AB

BRÅ (2009) *Våld mot kvinnor och män i nära relationer*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

[https://www.bra.se/download/18.cba82f7130f475a2f180002016/1371914720735/2009_12_vald_kvinnor_man_nara_relationer.pdf#_utma=1.442834889.1613740597.1613740597.1613742931.2&_utmb=1.2.10.1613742931&_utmc=1&_utmx=-&_utmz=1.1613742931.2.2.utmcsr=google%7Cutmccn=\(organic\)%7Cutmcmd=organic%7Cutmctr=\(not%20provided\)&_utmv=-&_utmk=55880747&_utma=1.442834889.1613740597.1613740597.1613742931.2&_utmb=1.2.10.1613742931&_utmc=1&_utmx=-&_utmz=1.1613742931.2.2.utmcsr=google%7Cutmccn=\(organic\)%7Cutmcmd=organic%7Cutmctr=\(not%20provided\)&_utmv=-&_utmk=55880747](https://www.bra.se/download/18.cba82f7130f475a2f180002016/1371914720735/2009_12_vald_kvinnor_man_nara_relationer.pdf#_utma=1.442834889.1613740597.1613740597.1613742931.2&_utmb=1.2.10.1613742931&_utmc=1&_utmx=-&_utmz=1.1613742931.2.2.utmcsr=google%7Cutmccn=(organic)%7Cutmcmd=organic%7Cutmctr=(not%20provided)&_utmv=-&_utmk=55880747&_utma=1.442834889.1613740597.1613740597.1613742931.2&_utmb=1.2.10.1613742931&_utmc=1&_utmx=-&_utmz=1.1613742931.2.2.utmcsr=google%7Cutmccn=(organic)%7Cutmcmd=organic%7Cutmctr=(not%20provided)&_utmv=-&_utmk=55880747) Hämtat: 2021-03-06

BRÅ (2014) *Brott i nära relationer*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. Hämtat: 2021-03-06

Connell, R.W. (2008). *Maskuliniteter*. Göteborg: Daidalos AB

Connel, R.W. (2000). *The men and the boys*. Cambridge: Polity press

Dagens Nyheter (2021) *Mäns våld mot kvinnor*.
<https://www.dn.se/om/mans-vald-mot-kvinnor/> Hämtat: 2021-07-10

Dobash, Russell P & Dobash, Emerson R (2004). Women's violence to men in intimate relationships. *British Journal of Criminology*, 44 (3), 324-349.

Enander, N., Krantz, G, Nyberg, L & Taft, C (2013) Self reported exposure to intimate partner violence among women and men in Sweden: results from a population- based survey. *BMC Public Health*, 13 (845) 1-13. <https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/1471-2458-13-845>
Hämtad den 5 maj 2021.

Eriksson-Zetterquist, Ulla, Ahrne, Göran. (2015). Intervjuer. I: Ahrne, Göran, Svensson, Peter. *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber AB

Hearn, Jeff (1997) The implications of critical studies on men. *Nordic journal of feminist and gender research* (1).

Hines, A, Denise och Malley- Morrison, Kathleen (2001) *Psychological Effects of partner abuse against men: A neglected research area*. Routledge Taylor & Francis Group.

Hines, E. A & Douglas, E.M (2009). Women's use of intimate partner violence against men: Prevalence, Implications and Consequences. *Journal of aggression, maltreatment & trauma*, 18: 572-586.

Isdal, P. (2009) *Meningen med våld*, Stockholm: Gothia Förlag

Kullberg, C och Skillmark, M. (2017) Reluctant Help-Seekers and Agentic Victims- Swedish Social Workers Talk about Young Men Victimised by Violence. *Practice*, 29:4, 259-277.

Lövestad, Solveig och Krantz, Gunilla (2012) Mens and womens exposure and perpetration in partner violence: an epidemiological study from Sweden. *BMC Public Health*, 12 (945), 1-10.

<https://bmcpublihealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/1471-2458-12-945#Sec9>

Hämtat: 2021-03-06

Migliaccio, T.A. (2001) Marginalizing the Battered Male. i:*The Journal of Men's Studies*, Vol.9 (2), Win 2001. pp. 205-226..

Nationellt centrum för kvinnofrid (u.å) *Mäns utsatthet för våld i nära relationer*.

<https://www.nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/vald-i-nara-relationer/mans-utsatthet-f-or-vald-i-nara-relationer/#:~:text=Det%20%C3%A4r%20vanligare%20att%20m%C3%A4n,och%20f%C3%B6rst%C3%B6relse%20av%20personlig%20egendom> Hämtat: 2021-03-21.

Peter L. Berger and Thomas Luckmann. (1966). *The Social Construction of Reality*. New York: Doubleday.

Sarantakos, Sotirios. (2004). Deconstructing Self-Defense in Wife-to-Husband Violence. *The Journal of Mens studies*. Vol. 12, nr 3, s.277-293.

SVT Nyheter (2021) *Mäns våld mot kvinnor*,

https://www.svt.se/nyheter/amne/M%C3%A4ns_v%C3%A5ld_mot_kvinnor Hämtat:

2021-07-10

Vetenskapliga rådet (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk- och samhällsvetenskaplig forskning*.

Västra Götalands Regionen, Kompetenscentrum för våld i nära relationer (2013) *Genväg till Forskning. När män utsätts för våld i en nära relation – hur ser det ut då?*

[https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/rs5105-234431110-162/native/GTF5.pdf#__utma=1.2111122385.1573836587.1617354187.1627221265.4&__utmb=1.1.10.1627221265&__utmc=1&__utmz=1.1627221265.4.3.utmcsrc=google|utmccn=\(organic\)|utmcmd=organic|utmctr=\(not%20provided\)&__utmv=-&__utm=72060691](https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/rs5105-234431110-162/native/GTF5.pdf#__utma=1.2111122385.1573836587.1617354187.1627221265.4&__utmb=1.1.10.1627221265&__utmc=1&__utmz=1.1627221265.4.3.utmcsrc=google|utmccn=(organic)|utmcmd=organic|utmctr=(not%20provided)&__utmv=-&__utm=72060691) Hämtat:2021-03-06

Ås, Berit (1979) *De fem hersketeknikker – om ufarliggjøring av undertrykkerens våpen.*
Årbog for kvinderet, København: Kvinderetlig Skriftserie

9. Bilagor

Bilaga 1- Intervjuguide

De utsatta männen

- Beskriv relationen, hur länge var ni tillsammans?
- Berätta hur du har blivit utsatt
- På vilket sätt har våldet begränsat dig och ditt liv?
- Hur mårde du under relationen?
- När började du märka att du var utsatt?
- Vad fick att lämna relationen?/ Vad fick dig att stanna kvar i relationen?
- Hur mårde du efter uppbrottet? (om relationen är avslutad)
- Har du berättat för omgivningen (familj/ nära vänner, kollegor) om det du är/har varit utsatt för?
 - Vilken respons fick du?
- Har du anmält det våld du blivit utsatt för?
 - Om inte, varför?
- Försökte din partner att hindra dig från att polisanmäla eller ta kontakt med myndigheter?

Våldets karaktär

- Kan du berätta en händelse när du utsatts för våld?
 - Hur upplevde du våldet?
 - Hur reagerade du?

Stöd

- Har du funderat på att söka hjälp? Har du sökt hjälp?
 - Om du inte sökt hjälp, varför?
- Har du tagit kontakt med polis/ socialtjänst/ frivilligorganisationer?
 - Om ja, hur upplevde du bemötandet och kontakten?
- Hur har männen i din omgivning reagerat?
- Hur har kvinnorna i din omgivning reagerat?
- Skillnader/likheter i bemötandet med kvinnor respektive män?
- Har det varit lätt att veta vart man ska vända sig för att få hjälp/ stöd?

- Hur ser våldsutsatta män på samhällets stöd för denna grupp?

Manlighet och kvinnlighet

- Hur upplevde du våldet som man?
- Upplever du att kvinnan utnyttjar sin ställning som kvinna i kontakt med myndigheter och rättsväsendet?
- Vilken syn upplever du att samhället har på män som våldsutsatta?

Bilaga 2- Informationsbrev

Hejsan.

Vi är två socionomstudenter från Lunds universitet, Alexandra Odervall och Andrea Mesterbasic. Den här terminen ska vi skriva en kandidatuppsats där vi vill undersöka kvinnors våld mot män i nära relationer. Vi vill fördjupa oss i det här ämnet för att vi anser att det inte finns tillräckligt med kunskap om ämnet och att det inte uppmärksammas tillräckligt.

Vi vill intervjua män över 18 år som upplevt eller upplever någon form av våld, psykiskt, fysiskt, sexuellt eller materiellt. Intervjun kommer att ske via videosamtal eller telefon, beroende på vad intervjupersonen känner sig mest bekväm med. Intervjupersonen kommer att få en samtyckesblankett bifogad i ett mejl innan intervjudagen. Utifrån etiska riktlinjer kring forskning, kommer vi att anonymisera allt material och deltagandet är helt frivilligt. Intervjupersonen kan när som helst under intervjun avbryta och även avstå att svara på frågor som känns obekväma. När studien är godkänd och publicerad kommer intervjumaterialet att förstöras och det som finns kvar är då enbart vissa delar ur intervjun som är med i själva studien.

Om intervjupersonen vill så finns där även möjlighet att läsa vår beskrivning av det som berättats under intervjun och korrigera eventuella missuppfattningar som vi gjort utifrån intervjun. Studien kommer att publiceras på Lunds Universitets databas och kommer i samband med inlämning juni 2021 att presenteras muntligt och skriftligt.

Med vänlig hälsning, Andrea Mesterbasic och Alexandra Odervall